

Son

Yesu pi wel wiak kutömweri sêen wë krismaki 60 pöta ök won sêen Sonök Yesuu ngön ompyaö epët retëng äa. Son pi Yesuu ru 12 pöröakaanëpök omën pouröaan äa. Pim ngön pöt, omnarö Yesuun kön wi kosang wesak wëwë kosangët öpenëak retëng äa. Pötaanök Yesuu ya mëna pöta ngönte naën, pim ök mëea pöta ngönte äa.

Pöt epël wia.

Yesu pi Anutuu Këmët 1:1-18

Son i yamëaupre Yesuu ru wetëerö 1:19-51

Yesuu ya mënaut 2:1-12:5

Yerusalem kak Yesuu naë oröaut 13:1-19:20

Yesuu wal äak ëö pet elmëaut 20:1-21:25

Këm Ngönte wëwëetaringtak omën sak oröa

1 ¹Ngaan panëër kutömre yang won wiaan Këm Ngön pi wakaima. Këm Ngön pi Anuturing wakaima. Këm Ngön pi Anutu tapöp. ²Ngaan panëër pi Anuturing wë. ³Piaripök ël epot pout ket ëauwaar. Omën nant kan naökëlaan naaröön. Won, Anutu puuk Këm Ngön piin maan omën ël epot pout ket äa. ⁴Pël äak pimënt wëwë pepap pël saarëen pim wëwë pötak omnarö piin kön wiipenëak ëwa elnia. ⁵Ëwa pepap pi ëwa elnieim wë. Pötaanök koutak ëwaat ngep naalmëëpan.

⁶Omën namp Anutuuk wes mëen oröa yapinte Son. ⁷Pi ëwa pöta ngönte omnaröen ök maan ëwa pepapön kön wi kosang wasëpënëak oröa. ⁸Son pi pöp ëwa wonöp pi om ëwa pepapë ngönte ök apënëak oröa. ⁹Ëwa pep kë pöp pi oröak yangerakë omën pourö ëwa elnia, wë epop.

¹⁰Anutu puuk Këm Ngön piin maan puuk yangerakë omënere omnant ket ëaup pitring wëenak pit piin ewat nasën wakaima. ¹¹Pi pimtë yang songöntak oröak wëenak omnarö pit piin ngöntre kar naalmëën äa. ¹²Ën omën ngöntre kar elmëak piin kön wi kosang wesaurö tiar Yesuuk pimëen yaö niwasën wë Anutuu koröngre ru seim wë. ¹³Tiar omnaröa yaaul Anutuu koröngre ru sak naön. Ëlre peparö pitëm kentöök ma könöök pël naën. Anutu puuk elniin pim koröngre ru seim wë.

¹⁴Këm Ngön pi omën orö rëak tenim tekarak wëen ten pim ë rangiatön iteneimaut. Pi komre kolap elnieimeë ngön këet pëen ök niamaup. Ten pim ë rangiat iteneimaö pöt Anutuuk pim ru kopëtap mena.

¹⁵Son i yamëaup pi ru pöpë songönten war wesak ök mëak epël mëëa. “Omën epopön ne ngaan arën epël ök niaut. ‘Omën nem ënëm yewais pöp puukëer kaöap. Ne naaröön wiaan pi wakaimaup.’ ” ¹⁶Pi komre kolap pepap yak tiar pourö pim naëlaan komre kolap kësangën yaalniin nganngan weim wë. ¹⁷Pöt tol ëënak? Anutuuk tiarimëen tektek ngönöt pëen Moses pim moresi mowiin nina. Pël äautak Yesu Kristo puuk komre kolap niwesak ngön këet tekeri wes nina. ¹⁸Omën nampök Anutuun itnaangkëntak pim Ruup pimtökëer Pepapring wëaup. Pötaanök Pepapë songönte war wesak tiarën ök yenia.

Son i yamëaupök war wesak mëëa
(*Matiu 3:1-12; Maak 1:1-8; Luk 3:1-18*)

¹⁹Yuta ngarangk Yerusalem kak wëaurö pit Anutuun kiri ar yaaö naröere Liwai ngönën omën narö Sonë naë wes mëen së epël pëlpël mëëa. “Ni talëp?” ²⁰Pël maan Son pi ngep naën war wesak epël ök mëëa. “Ne Yaö Mëëaup, Kristo won.” ²¹Pël maan pit piin kaalak epël pëlpël mëëa. “Ën ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp Elia ma?” Pël maan pi wonwon mëëa. Pël maan pit kaalak epël pëlpël mëëa. “Ma ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp tenim kor wakaima pöp ma?” Pël maan pi kaalak wonwon mëëa. ²²Pël maan pit epël mëëa. “Ën ni talëp? Tenim wes nimëauröen së ök menaan. Nim songönten ök nia. Nimtok nimtëen talëp yamëëaup?” ²³Pël maan Son puuk epël mëëa.

“Ne yang pultak wë ngön äak epël yaaup.

‘Aköpëen kanö ngëseë.’

Ngaanëer Anutuu tektek ngön yaaö omnamp Aisaia pim tektek ngön äa pöt nem naë kë jaarö.” ²⁴Pël maan omën wes mëauröa naëaan Parisi ngönën omën narö pit piin epël pëlpël mëëa. ²⁵“Ni Kristo won, ma ni Elia won ma ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp tenim kor wakaima pöp won ëen pöt ni tol ëënak omnarö i yamëaup?” ²⁶Pël maan Son pi epël mëëa. “Ne omnarö i yaaptaring yamëaup. Ën omën namp arim tekarak wëen itnaangkën wë. ²⁷Ne utpet epöpök yok pangk pim ing korötepar wii nemowilngan.”

²⁸Yotan i pouuk Petani kak Son pim omnarö i mëa lup pötak ngön pöt oröa.

Yesu Anutuu Sëpsëp Ruup

²⁹Ëlpamök Son pi itna pöt Yesu yewaisën itenak epël mëëa. “Iteneë. Ëngkop Anutuu Sëpsëp Ruup. Kiri ar yaauro sëpsëp ruurö Anutuuk omnaröa ketöt won wasëpënëak pit kiri ar ë yaë ök tapël Anutuuk tiar

omnaröa ketöt puuk won niwasëpënëak wes mëen oröaup. ³⁰Omën pipopönök ne ngaan epël niaut. ‘Omën nem ënëm yewais pöp puukëer kaöap. Ne naaröön wiaan pi wakaimaup.’ ³¹Nemëntta piin köpëlöp. Pël äautak ar Israel omnarö piin ëwat sënëak i yanimë.” ³²⁻³³Pël niak Son pi epël yenia. “Neenta köpël wëënak Anutuu omnarö i momëëmëak neeaupök epël neeaut. ‘Ni omën namp i yemomëën Ngëëngk Pulö irë rangk ngentiak öpna puopök omnarö Ngëëngk Pulö momëëmpnaap.’ Pël neaan ne itaangkën Ngëëngk Pulö int ekëpë ök sak kutömweriaan irë pim rangk ngentiak wëa. ³⁴Ne pöten itenak war wes niamaan. Yaap, epop Anutuu Ruup.”

Yesuuk ru kong nent koirä

³⁵Ëlpamök Son pim ru naarring wë ³⁶itaangkën Yesu kan yesën epël ök yenia. “Iteneë. Ëngkop Anutuu Sëpsöp Ruup.” ³⁷Pël niaan tenip kat wiak Yesuu ënëm saut. ³⁸Pël ëën Yesu kaip ti itaangkën tenip pim ënëm yesën itenak epël pëlöp yenia. “Arip oröp wë yewais?” Pël niaan tenip epël pëël mëäut. “Rë yanuulaup, ni ka taltak wëaup?” ³⁹Pël maan Yesuuk tenipön epël yenia. “Arip wais iteneë.” Pël niaan tenip piiring së ka wëauten itenak kët taptak piiring wë ka uraut. Tenip wiap kan 4 kilok saut pötaanök.

⁴⁰Yokot Son pim ngönte kat wiak neering Yesuu ënëm sa pöpë yapinte Entru, Saimon Pita pim nangap. ⁴¹Pi teëntom së pim nanöp Saimon koirak epël ök mëäa. “Tenip Anutuu Yaö Mëëaup Kristo koirak itenaut.” ⁴²Pël mëak Entruuk Saimon koirak Yesuu naë waisa. Pël ëën Yesuuk Saimon piin itenak epël mëäa. “Ni Saimon, Sonë ruup. Ne nim yapinte Sipas yenia.” Yapin Sipas pötere Pita pötepar tiarim ngöntak kël.

Yesuuk Pilipre Nataniel koirä

⁴³Ëlpamök Yesu pi Kalili yangerakë sëpënëak kön wia. Pël ëäk itaangkën Pilip wëën epël ök mëäa. “Ni nem ruuröaring wë.” ⁴⁴Pilip pi Entruure Pita piarpim ka songönte Pesaita pörekaanöp. ⁴⁵Pilip pi së Nataniel koirak epël ök mëäa. “Ngaanëer Anutuuk ngön kosangöt Moses mangkën retëng ëere tektek ngön yaauröa retëng ë pël äaut kat wieim pöp ten koiraut. Pöp Yesu Yosep pim ruup Nasaret kakaanöp.” ⁴⁶Pël maan Nataniel pi epël mëäa. “Omën ompyaup ke pëlöp Nasaret kakaan naarööpanpe.” Pël maan Pilipök epël mëäa. “Wais itaampëën.” ⁴⁷Pël mëak Pilip Nataniel koirak Yesu pim naë waisën itenak pim songönten epël yenia. “Omën yewais ëngköp pi yaap Israel omën yaapöp. Pi morököt wonöp.” ⁴⁸Pël yeniaan Nataniel pi Yesuun epël yema. “Ni tol ëäk nem songönten ëwat wëën?” Pël maan Yesuuk epël yema. “Pilipök ngön neniaan wiaan ni kem songöntak wëën itenaut.” ⁴⁹Pël maan Nataniel kangiir epël mëäut. “O rë yanuulaup. Ni Anutuu Ruup. Ni Israel

omnaröa omën omp aköp.”⁵⁰ Maan Yesuuk kangiir epël ök yema. “Kem songöntak wëen nem itnak niaö kot taptaan kön wi kosang yenewasën. Pötaanök ënëmak omën kaöat oröön itaampëët.”⁵¹ Pël mëak Yesuuk kaalak rangk epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ënëmak ar itaangkën kutömwer kan tëen Anutuu enselörö Omën Këep nem naë isak yeiraan itaampunëët.”

Yesuuk maan i yaaptak wain i sa

2¹ Kët nentepar won sëen Kena kak Kalili yangerak omën namp öng mor mampënëak yaëen Yesu pim ëlëp omën pöpë kaatak wëa. ² Pël ëen Yesure pim ruurö ten këere imën nënëak tenën yas nia. ³ Pël ëen së wë wain iit won sëen Yesu pim ëlëpök piin epël ök yema. “Pitëm wain iit kos sa.” ⁴ Pël maan Yesuuk epël yema. “Öng epop, ni nem ëëma pöten kön selap ëëngan. Nem songönte tekeri wasuma akunet naën.” ⁵ Pël maan ëlëpök inëënöröen epël ök yema. “Omën nant ëënëak niaan pöt ënëm elmëen.”

⁶ Yuta omnarö tenim ngönënta wieëaul kaömp nënëak pöt mor i yairaut. Pötaanök ka pötak yang kap 6 ëak wieëa. Kap nent peö ëaan pöt 20 ma 30 kalen i ke pël wiaapnaat. ⁷ Pël ëen Yesu pi inëënöröen epël ök mëëa. “Ar i kolak lë mëen peö ëëp.” Pël maan pit kolak wais mëak peö panë ë ulmëa. ⁸ Pël ëen Yesu pi epël ök mëëa. “Ar nant kap pötëaan lë mëak wak së këere imën ngarangkëp meneë.” Pël maan pit kolak lë mëak wak së mangkën ⁹ i yaaptak wain i sa pöten kön nawiin ëa. Inëënörö i kolak së mena pörö pitökëer ëwat wëa. Pël ëen ngarangkëp pi omp öng koira pöpön ngön mëak epël mëëa. ¹⁰ “Omnaröa yaaul wain i ompyaut mangkën omën pourö nëmpënaatep tol ëënak ompyaut om wiaan wain i pasit wet rëak ningkën nak kep ëak wëënak ënëmak wain i misëng wesaut ëlëëp ngep ëak wakaimaut wak yaën? Talëp pël yeëa?” ¹¹ Yesu pim retëng nentere nent ëëpna ngës rëak Kena Kalili yangerak pim weëre kosang pet elniipënëak retëng pipët ëen itenak ten pim ruurö weëre kosangö pim naë wia pël kön wi kosang wesaut.

¹² Ënëmak Yesuu ëlre nangre ruurö pël ëak ten Kapaneam kak së oröaut. Pörek së akun wali naön.

Yesuuk ngönën tup kaöetak omnarö sum ëeim wëen waö ë mëa (*Matiu 21:12-13; Maak 11:15-19; Luk 19:45-46*)

¹³ Anutuu mait elmëa akun ngëëngkët temanöm yesën ten Yesuring Yerusalem kakë saut. ¹⁴ Pël ëak pörek së Anutuu ngönën tup kaöetak ilëak Yesu pi itaangkën omnarö ka lup nentak wë pol purimakaöre sëpsëpre intre pörö sum ë ën monat ngawingawi ë pël ëeim wëa. ¹⁵ Pël ëen Yesu pi itenak wii koö nenges wak omënere pol purimakaöre sëpsëp pörek wëaurö waö ë mëak mon ngawingawi yaauröa monat wak kömen

moolëak urötta kaip ti yemoola. ¹⁶Pël äak intörö wak ngawingawi ëeim wëauröen epël yema. “Piporö wak kama seë. Nem Pepapë tup ngëengki epët uröm kaatë ök wasngan.” ¹⁷Pël yemaan pim ruurö ten ngönën pepeweri ngön epël retëng ëa pöten kön wi aut. “Ne nim kaat ompyaö wiaapnaataan weë yengenti.” ¹⁸Yesu pit waö ë momëen ngönënë kaöarök epël yema. “Nim ten waö yaalniin pöta songönte pet elniimëen retëng weë nent pet elniin itaampun.” ¹⁹Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ar tup epët tööl olaan pöt nook kaalak akun nentepar nent ök rëëmaat.” ²⁰Pël maan pit epël yema. “Akun selap pan krismaki 46 ke pël ök rëautep. Nuuk yok pangk akun nentepar nent kaalak ök ram ma?” ²¹Yesu pim ngön mëä pöt ngönën tupten nemaan, pimtë koröpöön yema. ²²Pël äautak wë ënëmak weletakaan wal ë moulmëä akun pötak pim ruurö ten pim ngaanëër ngön ök niia pöten kön wi aut. Pël äak ten ngönën pepeweri wieä pötere Yesuu ök niia pöteparën kön wi kosang wesaut.

Yesu pi omën pouröa songönöt ëwatëp

²³Anutuu mait elmëä akun ngëengktak Yesu Yerusalem kak wëen omën selap pim retëng weëre kosangring yaaö pötön itenak piin kön wi kosang yemowas. ²⁴Pël ëen Yesu pi pitëm songöntën ëwat wëä. Pötaanök pitëm piin kön wi kosang yemowas pöten yaap newasën yaë. ²⁵Pël ëen nantön köpël naënëp yak omnarök ök nemaan wiaan pimtök pitëm lupötë iten pet ira.

Yesu pi Nikotimasring ngönngön ëa

3 ¹Omën namp wëä yapinte Nikotimas, pi Parisi ngönën omën, Yuta omnaröa kaö namp. ²Pi röök nentak Yesuu naë së epël mëä. “Rë yanuulaup, niin ten ëwat wë. Anutuuk ni ten rë niulömëak wes nimëaup. Anutu omën nampë naë won wiaan yok pangk nim yaën epël retëng it ngolöp nent naëpan.” ³Pël maan Yesuuk kangiir epël ök mëä. “Ne yaap pan niamaan. Namp pi ngolöp wesak yawilën wëwë kosangtak öpna pöp Anutuuk wa ngaöök mëepnaap. Pël naënëpök yok pangk naëpan.” ⁴Pël maan Nikotimas pi epël mëä. “Tol äak omën namp pi kaö saupök ngolöp wesak wilëpën? Ma kot sak kaalak ëlëpë lupmeri ilaan ngolöp wesak wilëpën ma?” ⁵Pël maan Yesuuk kangiir epël mëä. “Yaap pan niamaan. Namp pi iitere Pulöök elmëen ngolöp wesak yawilën wëwë kosangtak naön ëëpna pöp Anutuuk wa ngaöök namëëpan. ⁶Omën kepëtakaan wilëpna pöp omën möönre koröp pëen wak öpnaat. Ën Pulöök elmëen ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak öpna pöp Pulöökë weëre kosang wak öpnaap. ⁷Ni nem ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak ön pël ök yeniak pötaan yaan sak ëëngan. ⁸Kentö pi pimtë yamöaul yamö. Pël äak omnant pout ëtëp ë yesën nga ngönpel pëen kat yawiin.

Ën songönte tarëkaan oröak yewais ma tarëk sê pet yair pöt ni köpël wëen. Omën Pulöök elmëen ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak öpnaarö pit tapël ëëpnaarö. Ni Pulöökë yaë pöten köpël wëen pötaanök.”⁹ Pël maan Nikotimas kangiir epël mëëa. “Pöt tol ëäk pël ëëpën?”¹⁰ Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ni Israel omnaröa rë yanuula kaö nampök tol ëënak köpël yaën?”¹¹ Ne yaap pan nimaan. Omnant tenim itenak kat wiak pël yaautön yeniak. Ök yeniaan ar kasëng yemengkaurö. ¹²Ne yangerakë omnantëël niaanakta ar kön wi kosang newasën yeë. Pötaanök kutömweriil ko wesak nimaatep ar pötön köök kön wi kosang newasën ëën sa. ¹³Arëkaan namp kutömweri nawisën Omën Këëp nemtokëër kutömweriaan yangerakël irëaup. ¹⁴Ngaan Moses puuk yang pultak kamal könöp ket ëäk këraarak möak wesir ulmëa pöta ök Omën Këëp ne tapël elnëëpnaat. ¹⁵Pël ëën neen kön wi kosang newasëpnaarö wëwë kosangtak öpnaarö. ¹⁶Anutu pi yangerak omnarö lup sant elniak pim Ru kopëtap wes nemëen irëaut. Pötaanök narö ar neen kön wi kosang newasënëërö kö nasëngan, wëwë kosangtak önëërö. ¹⁷Ruup ne ngön ë pet yairauröa yaë pöl elniimëak won, omnarö utpetetakaan kama niömëak Anutuuk wes nemëen irëaut. ¹⁸Pötaanök namp pi kön wi kosang newasëpnaap pi ngön ya nampan. Ën namp pi kön wi kosang nenewasën ëëpna pöp pi kö sëpënëak ngön ë pet irën wë. Pöt tol ëënak? Anutuu Ru kopëtap neen kön wi kosang nenewasën ëa pötaanök. ¹⁹Ngön ya mëmpna pöta songönte epël. Yesu pi ëwa pepap yangerak oröak wëënak omnarö pit pim ëwa pöten itaampnaaten kaaö ëën kouten kent ëa. Pöt pitëm wëwëet utpet pötaanök ëwaaten kaaö ëa. ²⁰Omën utpetat yaaurö pit ëwaaten kaaö yaë. Pit pitëm yaaut tekeri sëpan pötaan kas ëäk ëwaatak naaröön yaë. ²¹Ën namp pi këët ngar öpna pöp ëwa pöt temanöm wasëpnaap. Pël ëën pim omnant yaaut Anutu pim ngönta ököök ima pöta songönte tekeri sëpnaat.”

Sonök Yesuu songönte war wesak ök mëëa

²²Pël mëak Yesu pi pim ruurö tenring Yutia yangerakël saut. Pörek sê wë omnarö i momëaut. ²³Inon kak, Selim kak naë pörek i kësang wieëa. Pötaanök omnarö sëen Son piita i momëeim wëa. ²⁴Akun pötak Erot pi Son wii kaatak nemoulmëen wiaan pël ëa.

²⁵Pörek Sonë ru naröere Yuta omën namp pitëm i yamëa pötaan neneren ngön nga ela. ²⁶Pël ëäk pit Sonë naë sê piin epël ök mëëa. “Rë yanuulaup, ni omën namp ngaantak Yotan i pouuk niiring wë pim songönte war wesak ök mëëan pöpön kön wiaan ma? Omën pöpök omën i yemomëen omën pourö pim ngësël sa pet yair.” ²⁷Pël maan Sonök kangiir epël mëëa. “Pi yok pangk yaë. Anutuuk omën namp omnant ëëpënëak weëre kosang nemangkën wiaan pimtok yok pangk naëpan. ²⁸Arimtokëër ewat wë. Ne ngaan epël niiaut. ‘Ne Yaö Mëëaup, Kristo won. Pi tapöpëen

wet reäk wes nemëaup.’ ²⁹Omën namp pim öng yaup koirën pöt öngöp pimtë naë së öpnaat. Pël ëen ompöpë karip pi naë wë pim ngöntöpë ngönte kat wiak ërëpërëp ëëpnaat. Pöta ök omnarö Yesuu naë yesën itenak nem lupmer ërëpsawi kaö yeë. ³⁰Puukëër isëp. Ne irem.”

³¹Omën ngaarëkaan irëaup pi omnant pout il niwesaup. Omën yangerakaan oröaup pi yangerakaanëp. Pi yangerakë omën epotëël ngön apnaat. Omën kutömweriaan irëaup pi omën epot pout il niwesaup. ³²Pi pim omnant itaampöore kat wi äautön ök yeniaanak omën naröak kat wiak kön wi kosang newasën yeë. ³³Omën namp pi kat wiak kosang wasëpnaap Anutuu ngönte këet pöt pet yaalmë. ³⁴Anutu pim wes mëen waisa pipop pim Pulö mangkën peö äaup. Pötaanök pi Anutuu ngön këët ya. ³⁵Anutu pi pim Ruup lup sant elmëak ngarangk elniipënëak omnant pout pim moresi mowia. ³⁶Pötaanök namp pi Ruupön kön wi kosang wasëpna pöp wëwë kosangtak wakaim öpnaap. Namp pi Ruupë këm ngönta ënëm naën ëëpna pöp pi wëwëet naön ëëpnaap. Anutu pim ya këlangönte pim rangk wiakaim wiaapnaat.

Yesu pi Sameria öngöpring ngönaak ëa

4 ¹Akun pötak Parisi ngönën omnarö pit ngön nent epël kat wia. “Yesu pi omnarö kësang pan i momëen pim ënëm yesën Sonë ruurö il yemowas,” pël kat wia. ²Pöt Yesu pi won, pim ruurö tenimënt omnarö i momëeimaut. ³Pël ëen Yesu pi ngön pöt kat wiak ten Yutia yangerakaan kaip tiak kaalak Kalili yangerakël saut. ⁴Tenim kan sa pö Sameria yangerak oröak seëau. ⁵Pöök yesem Sameria yangerak ka naö Saika pël yamëëa pöök së oröaut. Ka pö Yakop pim ruup Yosep pim yang mena pöra naë wieëa. ⁶Ka pöökë naë Yakop pim i öngöp ngaanëër tëau wieëa. Ten kan im Yesu koröpön ëen itaangkën këtëp luptak wëen i öngöp pöökë pourak wel aisëak kë yes.

⁷⁻⁸Kë yesem wëen pim ruurö ten ka pöökë omnaröa ngësë kaömp sum ëënëak saut. Pël ëen pimënt wëen Sameria kak pörekaan öng namp i kolöpënëak sa. Së pim naë oröa. Pël ëen pi öng pöpön iit nëmpënëak kimang mëëa. ⁹Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ni Yuta omnampök yaanëp ne Sameria öngöppe. Tol ëënak neen i kimang yenëaan?” Pim mëëa pöt Yuta omnaröere Sameria omnarö pit omnant ngawi naën yeëa. Pötaanök mëëa. ¹⁰Pël maan Yesuuk epël ök mëëa. “Ni Anutuu omën ompyaut nimpna pöten ëwat wë omën niin i kimang yeniak epop neen ëwat wëen talte neen kimang neaan nook i omnaröa kol mangkën nak wëwë kosangta yaö sëpna pöt nimp.” ¹¹Pël maan öngöpök epël mëëa. “Omën kaöap, ni i kepit wonöpök ëaanëp öngöp epö wali panëööp nim i won nasën yaaut yaan pipët tarëkaan öm? ¹²Tenim ëap Yakop puuk i öngöp epö tëak pimëntre pim ruuröere pim pol sëpsëpre purimakaö pörö neimau. Nuuk Yakop il mowesak i won nasën yaaut koiröm ma?” ¹³Pël

maan Yesuuk kangiir epël mëëa. “Omën i öngöp epöökaan yena piporö pourö kaalak iiten ëëpnaarö. ¹⁴Ën omën nook iit ningkën nënëërö kaalak iiten naëngan. I köloköta olaim wë pöl arim lupötë wieë pötë menmen eim wëën ar wëwë kosangtak önëërö.” ¹⁵Pël maan öngöpök epël mëëa. “Omën kaöap, i nim yaan pit nan. Pël ëën ne i pipët nak kaalak iiten naën ëëmaan. Pël ëäk eprek wais yokola pöt sëp wasumaan.”

¹⁶Maan Yesuuk epël mëëa. “Ni së nim ompöp koirak epël waiseë.” ¹⁷Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne omp wonöp,” maan Yesuuk epël mëëa. “Nim omp wonöp yaan pipët yaap. ¹⁸Ngaan ni omp mor nas waup. Pël ëaupök peene omp namp niiring wë pipop nim omp yaapöp won. Nim ngön yaan pit yaap.” ¹⁹Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne peene niin ëwat yes. Ni Anutuu tektek ngön yaaö namp. ²⁰Tenim ëarö pit rosir epöök wais Anutuun yaya maimaurö. Ën ar Yuta omnaröak pöt epël yak. ‘Omnaröa yaya mapena pörek Yerusalem kak.’ ” ²¹Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Öng epop, ni nem ngönte kat wiak kosang was. Akun nent orööpën sa. Pël ëäk tiar rosir epöök wais nem Pepapön yaya nemangan. Ën Yerusalem kak sëeta yaya nemangan. ²²Ar omën arim köpëlötön yaya yamëëaurö. Ën ten Yuta omnarö pöt tenim ëwatötön yaya yamëëaurö. Pöt tol ëënak? Anutu pim omnarö utpetetakaan kama yewa ya pöt ten Yuta omnaröa naë oröa pötaanök. ²³Akun nent temanöm sëpnaat ëa pöt yok oröa. Pël ëën omnarö piin yaap yaya yamëëaö pörö nem Pepapön pitëm lupötök yaap yaya mapnaat. Nem Pepap pi omën ke pëlöröaan kent yaaup. ²⁴Anutu pi Pulö. Pötaanök omën piin yaya yamëëaurö pit lupötök yaap yaya map.” ²⁵Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne ëwat wë. Yaö Mëëaup orööpnaap, pim yapinte Kristo. Pim orööpna akun pötak omën epot poutëët war wesak ök niapnaap.” ²⁶Maan Yesuuk epël mëëa. “Ne tapöp, niiring ngönaak yak epop.”

²⁷Yesuuk pël yamëem wëën pim ruurö ten kaalak së oröak pim öngöpring ngönaak yeëa pöten itenak yaan saut. Pël ëäk nampök öngöpön, “Ni oröpmor ömëak yewaisën?” pël nemaan. Ën Yesuunta, “Oröp ëënak öng pipopring ngönaak yaan?” pöt nemaan ëaut. ²⁸Pël ëën öng pöp i kepit pörek wiak kak së omnaröen epël ök mëëa. ²⁹“Waiseë. Itaampunëën. Omën namp e wais wë nem ngaan ëaö pöt poutön ök yenëa. Omën epop Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo koröp.” ³⁰Pël maan pit kakaan oröak Yesuu ngësë waisa.

³¹Akun pötak Yesuu ruurö tenök piin ke urak epël mëëaut. “Rë yanuulaup, ni kaömp në.” ³²Pël maan pi epël yenia. “Ne nem kaömp ke nampöt wia pöten ar köpël wë.” ³³Pël niaan ten ruurö neneren epël mëëaut. “Omën nampök kaömp nant wak wais mena koröp.” ³⁴Pël yemaan Yesuuk epël yenia. “Nem kaömpöt epël. Nem wes nemëaupë ngönte ngaarëk wak pim ya ngön ëaut mëmpa pötak nem kaömpöt yaë. ³⁵Ar këere kaömp önëäk epël aim. ‘Ngoon kong nent won sëën këere

kaömp köp sëenak öpen,' pël aim. Pël äautak ne arën ök niamaan. Omnaröen iteneë. Arim këere kaömp yewaul arök pit nemëen neweë. Nem omën nemëen öma akunet temanöm sa. ³⁶Ya omën namp këet yeön ya pepap pi sumat yemangk. Ök tapël ya omën namp nemëen wë pöp pi kangit mempaat. Pël ëen pim öpna pörö pit wëwë kosangtak öpnaat. Pötaanök omën yangëntaupre yewaup piarip pouwaar ërëpsawi ë yaë. ³⁷Pötaanök ngaanëer omën namp pim ngön epël ëa pöt yaapët. 'Omën namp pi ya ngëntën nampök këët yeö.' ³⁸Ne arim ngaan ya mënak nangëntënrekëlök om këët önëetaan wes yanimë. Ya pöt naröak mënak ngëntën kë oröaut. Ar om pep sak këët önëët."

³⁹Akun pötak Sameria omën kësang ka pöök wëaurö pit öng pöpë ngönte kat wiak Yesuun kön wi kosang wesa. Pöt öng pöp epël mëëa. "Pi nem ngaan ääö pöt poutön ök yenëa." ⁴⁰Pël ëen Sameria omnarö pim naë wais pitring öpënëak yema. Pël ëen pi akun nentepar pitring wakaimaut. ⁴¹Pël ëen omën selap pimtë këmtakaan ngön kat wiak piin kön wi kosang wesak ⁴²öngöpön epël mëëa. "Ten nim ngön pëente kat wiak omën epopön kön wi kosang newasën. Tenimtokta pim ngönte kat wiak epël kön yawi. 'Omën epopök yangerakë omnarö utpetetakaan kama niöpnaap,' pöt peene kön yawi."

Yesuuk yang ngarangkepë ya omnamp pim yokotup ompyaö mowesa

⁴³Akun nentepar won sëen ten Kalili yangerakël saut. ⁴⁴Pöt Yesu pimtök pimtëen wet rëak tekeri wesak epël ök ëa. "Tektek ngön yaaö namp pimtë kaare yangerak wëen omnaröak pi kaö nasën wë wesak piin yaya nemaan ë yaë." ⁴⁵Pël äak Kalili yangerak së oröaut. Pël ëen Kalili omnarö pit Yesu piin itenak ërëpsawi yaë. Pöt wet rëak pit pourö Yerusalem kak Anutuu mait elmëa akun ngëëngktak wëen pi ya yamëngkën itena. Pötaanök pi sëen ngöntre kar yaalmë.

⁴⁶Ten Kena kak Kalili yangerak së oröaut. Pörek pimtë ngaan maan i yaaptak wain i sa pörek. Pël ëen kak pörekë naë Kapaneam kak pörek yang ngarangkepë pim ya omën nampë yokotup yauman wieëa. ⁴⁷Pël ëen pöp pi Yesu pim Yutia yanger sëp wesak Kalili yangerak së yaarö pöt kat wiak pim naë wais oröak epël kimang yema. "Nem yokotup yauman kaö panë yeem wel wiipënëak yaë. Pötaanök ni tepër së nem yokotup ompyaö wasumëak yewais." ⁴⁸Pël maan Yesuuk epël yema. "Ar retëng it köpëlöt arim itöök pet naalniin ëen pöt kön wi kosang newasën ëenëerö." ⁴⁹Pël maan omën pöpök epël yema. "Kaöap, teënt pan sëpa, nem yokotup wel wiipanok." ⁵⁰Pël maan Yesuuk epël yema. "Ni së, nim yokotup öp wëërek." Pël maan omnamp Yesuu ngönte wa yaap wesak kaalak kakë yes. ⁵¹Pël äak pi kan kourak yesën pim inëen ruurö së koirak epël ök mëëa. "Nim yokotup yok öp sak wë." ⁵²Pël maan pi pitën akun taltak ompyaö sa pöten pëlpël maan pit epël mëëa. "Kusi, kët luptak wëen pim

koröp es nga pöt won sa.” ⁵³Pël maan pepap pi pimënt epël kön wia. “Akun taptak Yesuuk neen, ‘Nim yokotup yok öp öpnaap,’ pël neeautep.” Pël äak piire pimorö Yesuun kön wi kosang wesa.

⁵⁴Yesu pi Yutia yangerakaan Kalili yangerak sê oröak retëng weëre kosang pipët kaalak ëen nentepar pël saut.

Yesuuk Petesta i kaöök omën namp ompyaö mowesa

5 ¹Wë akun nentak Yuta omnarö pitëm akun ngëengk nent temanöm sëen ten Yesu piiring Yerusalem kakë saut. ²Yerusalem kak naë sêpsêporöa ka kanra ëöök i kaö nent Yuta ngöntak Petesta pël yamëëaut wieëa, pöta ëöök kët kosöp ka mor nas wieëa. ³Ka pötë omën yauman ke nentere nent yaaurö, it ngaap saare ing il tējaore omën kël weëre pël äaurö wë i kaö ëtëp elmëëpënëak kor wakaima. ⁴Akun nantë Aköp pim ensel namp wes mëen wais i kaö ëtëp elmëen ëtëp yaëen omën wet rëak ilapna pöp pim yaumante won sêpnaat. ⁵Pël ë yaaurek omën namp kët kosöp ka nentak wieëa. Pi yauman eim weën akun wali pan krismaki 38 pël won saup wieëa. ⁶Yesu pi omën pöp ka uraan itenak akun wali yauman eimaup pöten ëwat wë omnampön epël yema. “Nim yaumante won sêpënëak kent saan ma?” ⁷Pël maan yauman omnampök epël yema. “Kaöap, i kaö ëtëp yaëënaar omën namp wa neulëpnaap won. Nemtok sumaat pangk naën äak ilamëak yaëen wet rëak saupök il yenewas.” ⁸Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni wal ë tauak nim korumönte wak kan sê.” ⁹Pël maan tapëtakëer ompyaö sak pim urte wak kan yes.

Yesu pim omnamp ompyaö mowesa akun pöt kë yesa akunetak ëa. ¹⁰Pötaan Yuta omën kaöaröak omën ompyaö mowesa pöpön epël mëëa. “Peene akun epët kë yesa akunet. Nim korumönte ömë pötaan nga wia.” ¹¹Pël maan omën ompyaö sa pöpök pitën epël mëëa. “Omën nem ompyaö newesaupök nem korumönte wak sum pël neeautep.” ¹²Pël maan pit epël pëel mëëa. “Omën talëpök nim korumönte wak sum pël yenia?” ¹³Pël maan omën ompyaö sa pöp omën tok kësang äaan Yesu omën pöröak irikor äak yesën köpël äak ëngk ma e wesa.

¹⁴Ënëmak Yesu pi Anutuu ngönën tup kaöetak sê omën pöp koirak epël yema. “Ni ompyaö saupök kaalak utpetat ëënganok. Pël ëëmë pöt omën könöm nant nim yaumante il niwasêpna pöt nim naë orööpnaat.” ¹⁵Pël maan omën ompyaö mowesa pöp Yuta kaöaröa naë sê epël mëëa. “Omën ne ompyaö newesa pöp Yesuuk ëa.” ¹⁶Pël maan Yuta kaöarö pit pöten kat wiak kë yesa akunetak Yesuuk omnamp këëkë mowesa pötaanök pörök ngës rëak kööre tok elmëak mëmpënëak kent wia. ¹⁷Pël ëen Yesuuk kangiir epël mëëa. “Nem Pepap pi akun poutë ya yamëngkaup. Pötaanök ne ök tapël yeë.” ¹⁸Pël maan Yuta kaöarö pit akun pötak Yesu mëmpënëak nga kup ria. Pöt pi pitëm ngön kosang wiAUT ilap riak kë yesautak ëa pötaanök. Pi Anutu pim Pep panëep yamëem Anutuu ök sak

pimtëen omnaröen pet elmëa. Pötaanök pit pouteparëen pi mëmpënëak ngön ë kosang wesa.

Yesuuk pi ya weëre kosangöt wak wë pël ök mëea

¹⁹Yesu pi kangiir yema. “Ne yaap pan niamaan. Ruup ne nemtë könöök omën nant naëngan. Nem Pepap yamëngkën itempa pöt mëmpaat. Pötaanök omnant nem yeë epot nem Pepap yaëënak ök yeë. ²⁰Nem Pepap ne pim Ruupön kent ëak pimtë omnant yamëngka pout neen pet elnëeim wë. Pël ëak kaalak munt kësang nant pet elnëen pöt epot il wesak mëmpa pötön ar yaan sënëët. ²¹Nem Pepap pi omën wel wiaurö wal ë moulmëak wëwë yemengkaupök tapël Ruup neenta nem kentöök omën narö wëwë yemengkaup. ²²Nem Pepap pi omnarö ngön yaatak kom naalmëen yaaup. Ngön ya yamëngka pöt pout ne nenaut. ²³Pötaanök omën narö Pepen yaya mapnaarö, ök tapël Ruup neenta yaya neapnaat. Ën omën Ruup neen yaya nenëaan ëëpnaarö pit Pep nem wes nemëaup piinta yaya nemaan ëëpnaat.

²⁴“Ne yaap pan arën niamaan. Omën namp nem ngönte kat wiak nem wes nemëaup piin kön wi kosang wasëpnaap pi wëwë kosangtak öpnaap. Ne pi ngön yaatak naulmëëngan. Pi yok wel yawiaurek sëp wesak peene wëwë kosangtak wë. ²⁵Ne yaap pan arën niamaan. Akun orööpënëak ëa pöt yaarö. Pötaanök omën wëwë kosangtak naön lup wel wiaurö pit peene Anutuu Ruup nem ngönte kat wiipnaat. Pël ëak këëkë kat wiipna pörö wëwëeta öngpök ilapnaan. ²⁶Nem Pepap pi wëwëeta songönte. Pötaanök pi pim Ruup ne elnëen neenta wëwëeta songön saup. ²⁷Ne Omën Këëp. Pötaanök ar omnarö ngön ya mënak kom elniimëak weëre kosang nenaup. ²⁸Ar epëten yaan sak ëëngan. Akunet temanöm yesën omën wel yangaöök wieëaö pourö nem ngönte kat wiak ²⁹wal ëëpnaat. Omën ompyaö ëaurö pit wal ëak wëwëetak öpnaan. Ën omën utpetatringörö pit wal ëak nem naë ngön ya mëmpnaat.”

Narök Yesuu songönte war wesak ök mëea

³⁰Pël mëak Yesu pi kaalak epël yema. “Ne omën nant nemtë könöök naëngan. Nem Pepapök eëmëak neea pöl ne omnarö ngön ya yemomëngk. Nem ngön ya yamëngk pöt wotpil panë yeë. Pöt ne nemtë könöök naën, wes nemëaup pim könöök yeë. ³¹Nem ngön ök yeniak epot nemtë könööknaan nemtok nga ilak yeniak talte ar kat wiak yaap ma kaar wasënëët. ³²Nem Pepapök nem songönte aan yaap ëëpnaat. ³³Ar ngaan omën narö Sonë naë wes mëen pëel maan puuk nem ya yamëngkautaan ngön këët ök mëea. ³⁴Nem Pepapök nem songönte ök yaaup yak omën nampök nem songönte ök apëna pötaan ne kön selap naën. Pël yeëetak ar neen kön wi kosang wasën Anutuuk ar utpetatë öngpöknaan niöpënëak Sonë nemëen ök niia pöt kön wiinëak ök yeniak. ³⁵Son pi kalaötë rangiak

ëwa yeë pöl omnarö ar ëwa elniin akun kot nent ëwa pöön ërëpsawi ëan. ³⁶Ar nem songönte ëwat sënëak omën munt nantök pet yaalni. Omën weëre kosang pöt Sonë neekël utak niia pöt il yewas. Omën epot pout mëmpö së mën pet irumëak Pepak neeaut. Pötaanök nem ya yamëngk epot pimtök omnaröen nem songönte pet yaalni. Pël ëën ar itenak neen, ‘Pi Pepapök wes mëën irëa,’ pöt kön wiinëët. ³⁷Pep, nem wes nemëaup, pimtök nem songönte tekeri wes nina. Ar pim këmtakaan ngön kot nent kat wiire ë kos iteempö pël naënörö. ³⁸Pël ëäk pim ngönte arim naë wi naön. Pöt ar Pepak wes mëaup nemëën kön wi kosang newasën yeë. ³⁹Ar wëwë kosangtak önëak ngönën pepeweri ngön wia pipot pout sangk kelak kat yawiaurö. Ngön pipotök nem songönte war wes yaningk. ⁴⁰Pël yaëenak arökëer nem naë wais wëwëet önë pötaan kaaö yeë. ⁴¹Ne omnarök yaya neapnakök naën. ⁴²Ën arën ne ëwat wë. Arim lupöt Anutuun rë noolaan wë. ⁴³Nemtok nem könöök newaisën. Nem Pepapök wes nemëën waisën ar ne sant newesak nem ngönte ngar naön yeë. Ën omën namp pim könöök waisëpna pöpökëer ar pi sant mowesak pim ngönte kat wiinëët. ⁴⁴Ar arimtok arimtëën neneraan yaya aimeë Anutu kopëtapök yaya niapnaaten kaaö yaaurök tol ëäk Anutuun kön wi kosang wasën? ⁴⁵Arök nook Pepa naë arimëën ngön ya mëmpaat wasngan. Moses pim ngön kosang retëng äaut wia pipotök ar ngön yaatak niulëëpnaat. Moses pim ngön kosang retëng ëa pötök, ‘Tiar kaamök elniipnaat,’ pël yewas. Pël naëpan. ⁴⁶Moses pim ngön retëng ëa pipot nemëën retëng äaut. Pötaanök ar pim ngön pout kat wiak kosang wasan talte nemotta tapël kat wiak kosang wasën. ⁴⁷Ar pim ngön retëng ëa pöt kat wiak kosang newasën ëauröep tol ëäk nemotta kosang wasën?”

Yesuuk omën 5000 pörö kaömp mena

(*Matiu 14:13-21; Maak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

6 ¹⁻⁴Yesu pi ngön pit më pet irak wë Anutuu mait elmëa akun ngëëngk pöt temanöm yesën, Kalili i kaö yapin nent Taipirias pöökë we naöökël saut. Pël ëën omën selap pan pi yauman omnarö ompyaö yemowasën itenaurö yak pim ënëm waisa. Pël ëën ten Yesu pim ruuröaring rosir naöök is wel aisëak ⁵itaangkën omën kësang pan yewaisën Yesuuk Pilipön epël yema. “Omën selap eporö kaömp tarëkaan wak mangkën pangk ëëpën?” ⁶Pöt pimënt pöp pim ëëpnaat kön wieëäk Pilipön ököök mëëa. ⁷Pël maan Pilipök epël yema. “Tiar yok pangk mon kësang 200 kina pöta kön kaömp sum ëäk mempenaatep pöteta omnarö pangk naëpan sa.” ⁸Pël maan Yesuu ru namp Entru, Saimon Pita pim nangapök Yesuun epël yema. ⁹“Yokot omp ulwas namp e wë epop pim naë kaömp kotut mor nas ën i kaö imën kot naar pël ëaap epteparök tiar omën selap eporö pangk naëpan sa.” ¹⁰Pël maan Yesu itna pöt nön kësang naö wieëa. Pël ëën ten pim ruuröen epël yenia. “Ar omnaröen wel

aisapën maë.” Pël niaan omnaröen maan wel aisëa. Omp pörö kësang pan 5000. ¹¹Pël ëen Yesuuk kaömp pöt wak Anutuun yowe mëak mampö së pet irak kaalak i kaö imënaar wak tapël ëak mangkën pangk ëa. ¹²Pël ëën pit na pet irën Yesu pi ten pim ruuröen epël yenia. “Ar kaömp yenem kaö olëa epot wieë utpet ëëpanok wa top ëë.” ¹³Pël niaan ten kaömp mor nas pöteparë kaut wa top ëak kër 12 pötë waulön peö ëaut.

¹⁴Omnarö pit pim retëng ëa pöten itenak epël yema. “Omën epop Anutuu tektek ngön yaaö kaöap tiarim kor wakaima pöp yangerak orööpnaat pël aan kat wia tapöp.” ¹⁵Pël mëak pit Yesu moröak pitëm kaö was ulmëepënëak yaëen pimënt itenak kaalak rosiraöökë sa.

Yesu i kaöökë roro sa
(*Matiu 14:22-23; Maak 6:45-52*)

¹⁶Wiap kan kët yeilaan Yesuu ruurö ten i kaö ëöökël ngemëaut. ¹⁷Pël ëak pörök oröak wëen Yesu newaisën wiaan koö olaan ruurö tenimënt wangaöök ilëak Kapaneam kakël saut. ¹⁸Pël ëak yesën kent kësangpel yamöön kaö maat kësang panë yamöa. ¹⁹Pël ëën ten kaö ma ilë luptak 7 ma 8 kilomita pöta ök yesem itaangkën Yesu pi i kaöökë roro wangaöökë naë yewaisën ten itenak kas ëaut. ²⁰Pël ëën Yesuuk epël yenia. “Nemtok yeëerek kas ëëngan,” pël yenia. ²¹Pël ëën ten pi wangaöök wa moulmëënëak yaëen tapëtakëer tenimtë san pörök yaarö.

Omnarö Yesu koirëpënëak ap wesa

²²Ëlpamök omnarö i kaöökë ëngk komuntakël wëen sa pörö pit wal ë Yesuun ap wesak epël mëëa. “Kusi rö kan wang kopëtaö wiaan iteengk pöök Yesu om wëen pim ruurö pitëmënt saut.” ²³Pël yamëem wëen Taipirias kakëlaan wang nant kusiitak Yesu pim kaömp Anutuun yowe mëak omnarö mangkën na pörök së oröa. ²⁴Pël ëën omën Yesu pim kaömp mangkën na pörö pit itaangkën Yesure pim ruurö ten pitëm naë won. Pël ëën wang nantë ilëak Yesuun ap wasö Kapaneam kakë waisa.

Yesu pi wëwë koirëpena pöta kaömpët

²⁵Pörök wais i kaöökë ëngk komuntak Yesu koirak epël yema. “Rë yanuulaup, ni taan epël waisaup?” ²⁶Pël maan Yesu pi kangiir epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ar nem retëng weëre kosangring pet elniin itenan pötaan won, om kaömpöt ningkën nëen kep elnia pötaan pëen neen ap wasö waisan. ²⁷Ar kaömp lëngë sasa yangerakë epëtaan pëen ya kaö mëngkanok. Kaömp munt arim nak wëwë kosangtak önë pötaan weë ngentiak ya mëmpun. Kaömp pöt Omën Këëp nook ar nimpaat. Pöt nem Pepap Anutu puuk ne wëwë kosangët nimpëak yaaö neeaö pöt tekeri wesa. Pötaanök nook ningkën nak wëwë kosangtak önëët.” ²⁸Pël maan pit epël yema. “Ten tol ëak Anutu pim yaat mëmpun?” ²⁹Pël yemaan

Yesuuk kangiir pitèn epël yema. “Anutu pim yaat mëmpunëak pöt pim wes mëen waisaup neen kön wi kosang wasënëët.” ³⁰ Pël maan pit kangiir ngön epël yema. “Ni retëng talte yaëen ten itenak nim ngönte kön wi kosang niwasën? Ma ni ya oröpët mëmpëep? ³¹ Tiarim ëarö yang pultak imeë kaömp mana pëenë neima. Pöt ngönëntak epël retëng ëa. ‘Pi pit nëmpënëak kutömweriaan kaömp meneima.’” ³² Pël mëak Yesu pi kaalak epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Moses pi kutöm kaömpöt nemangkën eima. Nem Pepapök kutöm kaömp yaapöt yaningk. ³³ Kaömp Anutu pim yaningk epët kutömweriaan irëaut. Pötaan omën pourö nak wëwë koirënëak irëaut.” ³⁴ Pël maan pit epël yema. “Kaöap, ni kaömp epët kët poutë ten nineim öm.”

³⁵ Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nemënt tapöpök arim wëwë koirënë pöta kaömpët. Pötaanök omën namp nem naë waisëpnaap pi kaalak këen naëpan. Ën namp pi neen kön wi kosang newasëpna pöp pi iitenta naëpanëep. ³⁶ Ne arën epël niiaut. Ar nem yaautön iteneëak kön wi kosang nenewasën yeë. ³⁷ Omën pourö Pepak nem ngësël waisënëak niiaurö nem ngësë waisënëët. Pël ëën nem naë waisën nook yok pangk ke nanuurngan. Won pan. ³⁸ Ne nemtë könöök ya mëmpëak kutömweriaan neiraan. Nem wes nemëaup pim könöök ya mëmpëak yangerak wes nemëen irëaut. ³⁹ Pötaanök omën wes nemëaupë kentöök epël ya. Omën nemëen nenaö pörö namp il nanimëengan, won. Akun kaöaöök nenaual wal ë niulëëmaat. ⁴⁰ Nem Pepapë kentöök epël ya. Omën narö it këëkë nengënak ne Anutuu Ruup pöt kön wi kosang newasënëerö ar wëwë kosangtak önëerö. Pël ëën akun kaöaöök nook ar wal ë niulëëmaat.”

⁴¹ Yesu pi pimtök pimtëen, “Ne kaömp tapët kutömweriaan irëaup,” wet réak pël mëëa. Pötaanök Yuta omnarö pit piin ya sangën ëak pimëen kaaö ngön mëëa. ⁴² Pit neneren epël mëëa. “Omën epop Yesu, Yosepë ruppe. Tiar pim ëlre pepaarën ëwat wëep. Pi tol ëënak, ‘Ne kutömweriaan irëaup,’ pël ya?” ⁴³ Pël yemaan Yesuuk epël yema. “Arimënt neneren kaaö ngön mangan. ⁴⁴ Omën namp pi pim könöök nem ngësë newaispan. Nem Pepapök mök ë momëënak nem ngësë waisëpnaat. Pël ëën nook akun kaöaöök wal ë moulmëen wëwëetak öpnaat. ⁴⁵ Anutuu tektek ngön yaaurö pitök nem ngësël waisëpnaaröaan wesak ngön nent ngönëntak epël retëng äaut. ‘Anutu pi omën pourö rë niulöpnaat.’ Pël ëën omën narö Pepa ngönte kat wiak ëwat sënë pörö nem naë waisënëët. ⁴⁶ Arim naëaan nampök nem Pepapön itnaangkënorö. Anutuuk wes nemëaup nookëer nem Pepapön itenaup. ⁴⁷ Ne yaap pan niamaan. Namp pi neen kön wi kosang newasëpnaap pi wëwë kosangtak öpnaap. ⁴⁸ Nemënt kopët tapöpök arim wëwë koirënë pöta kaömpët. ⁴⁹ Ngaanëer arim ëarö pit yang pultak kaömp mana pëenöt neimeë ulöp sak wel wi saurö. ⁵⁰ Ën kutömweriaan kaömp nak kö nasënganëët nem naë epët. ⁵¹ Wëwë kosangta kaömp epët kutömweriaan irëaut. Pötaanök narö ar

kaömp pöt nënë pörö wëwë koirënëët. Nem kaömp ar nimpa pöt nemtë mësëpët yangerakë omnarö wëwë koirënëëtaan nimpaat.”

⁵²Pël maan Yuta omnarö pit pitëmënt neneren epël mëak ngön nga yaal. “Omën epop pi tol ëak pim mësëpët tiar ningkën nëmpenëak ya?”
⁵³Pël yemaan Yesuuk kangiir epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ar Omën Këëp nem mësëpët nëere nem iit në pël naën ëënë pöt wëwëetak naön ëënëët. ⁵⁴Omën nem iire mësëp nënë pörö ar wëwë kosangtak wëën ënëm akun kaöaöök wal ë niulëëmaarö. ⁵⁵Pöt tol ëënak wasnganok. Yangerakë kaömp pöt kaömp pasut. Ën nem mësëp epët kaömp panëët, i epët i kë panëët. ⁵⁶Pötaanök omën narö ar nem iire mësëp pöt në seim önë pörö ar neering wëën ne arring wakaim ömaat. ⁵⁷Nem Pep wëwë pepapök wes nemëën irëaut. Pötaanök ne pim wëwëetakël wëaup. Ök tapël omën ne neneim önëërö ar nem wëwëetakël wakaim önëët. ⁵⁸Kaömp kutömweriaan irëa epët arim ëaröa ngaan yang pultak neimeë ulöp sak wel wieima pötaat won. Omën narö kaömp epët nënë pörö akun wali pan wëwëetaring wakaim önëët.”

⁵⁹Yesu pi Kapaneam kak wë Yuta omnaröa ngönën tupta kakaati ngön pipot ök mëak rë mouleima.

Wëwë kosangtak öpena ngönte Yesuu naë wia

⁶⁰Pël maan Yesuu ënëm yaaö narö pit ngön pipot kat wiak neneren epël yema. “Ngön epot könöm yesëp. Talëp kat wiipën?” ⁶¹Pitëmënt neneren kaaö ngön yemaan Yesu pimtë könöök itenak epël yema. “Ar ngön pipot kat wiin utpet yaë ma? ⁶²Ma ar itenaan Omën Këëp ne nem ka songöntakë kaalak isën pöt tol ëënëërö? ⁶³Pulöök tiar wëwëat yangngk. Omnaröa weëre kosangöök yok pangk pël naëpan. Nem ngön ök yeniak epot kat wiak kosang wasën Pulöök arring wëën wëwëetaring önëët. ⁶⁴Pël ëënëëetak arim tekrakaan omën narö pit kön wi kosang newasën eim.” Pël mëëa pöt Yesu pi omën pimëën kön wi kosang newasën ëëpnaaröere ën pimëën kup mowiipna pöpön wet rëak ëwat wëa. ⁶⁵Pël mëak yal menak epël yema. “Songön pi taptaanök epël niiaut. ‘Omën narö nem Pepapök kan mowasëpnaarö pitëmënt nem ngësël waisëpnaat,’ pël niiaut.”

⁶⁶Yesu ngön pötaan pim ënëm yaaö narö selap pit pi sëp mowesak sa, piiring kaal wak naën. ⁶⁷Pël ëën Yesuuk ten pim ru 12 pöröen epël pëël yenia. “Arta sëp newesak sën ma?” ⁶⁸Pël niaan Saimon Pita puuk epël yema. “Aköp ten talëpë ngësë sën? Ten nimtë ngöntakaan wëwë kosangët yeö. ⁶⁹Pël niaimeë ten niin kön wi kosang wesak ni Anutu pim omën ngëëngkëp pël yaniwas.” ⁷⁰Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Ne ar yokot 12 ëak wa niulëaut. Tol ëënak arim naëaan namp Setenë ënëm yeë?” ⁷¹Pël niia pöt pi Yutas, Saimon Keriot kakaanëp pim yokotup piinök niia. Pi Yesu pim ru 12 pörö tenëkaan namp pi pöpök wë ënëmak Yesuun kup mowiipnaap.

Yesuu nangarö pit piin kön wi kosang newasën äa

7 ¹Wë enëmak Yesu pi kaalak Yutia yangerakël sēpnaaten kaaö eën Kalili yangerakël sa. Pöt Yuta ngarangköröak pi mëmpënëak nga wëen kat wiak nasën äa. ²Yuta omnarö akun ngëengnk nent wiire këra ëp ka yaaö akun nent temanöm yesën ³pim nangaröak epël ök yema. “Ni kak eprek sēp wesak Yutia yangerakël sē. Pël äak retëng nant yaëen nim ruurö itaampnaan. ⁴Omën namp pi pim yaautön omnarö itenak kent ëpënëak pöt ëlëp naën yaaup. Ni retëng weëre kosangringöt yaaup. Pötaanök pitëm tekarak sē wë yoolök pël yaëen omën pourö it ningampnaan.” ⁵Pim nangarö pitta piin kön wi kosang nemowasën. Pötaan pël yema. ⁶Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Arimtokëer akun pasutë eëneët. Ën ne pöt nem ya yamëngkaut pet elmëema akun pöt ngolöp yaë. ⁷Omën ngönën wonörö pit arimëen yok pangk kööre tok naalniipan. Pit nemëenökëer kööre tok yaalnëaurö. Pöt nook pitëm utpet yaaut war wesak yemak. Pötaanök nemëen kööre tok elnë yaë. ⁸Pötaanök arökëer tiarim akun ngëengnk pipten itaampunëen seë. Ën ne pöt nem ya yamëngkaut pet elmëema akunet ngolöp yaëerek peene nasëngan.” ⁹Pël mëak Yesu pi Kalili yangerak om wakaima.

Yesu pi akun ngëengktak Yerusalem kakë sa

¹⁰Wëen nangarö wet rëak wa topöök sē wëen enëmak sa. Omnarö itaampanëak ëlëp sa. ¹¹Pël eën Yuta ngarangkörö pit wa topöökë öngpök ap wasën won eën epël mëea. “Omën pöp tarëk wë?” ¹²Pël yemaan omnarö pit pimëen ngön laaök neneren naröak, “Ompyaö yaaup,” pël yemaan naröak, “Won, pi omnarö lup wa irikor yaalmëaup,” pël mëea. ¹³Pöt pit Yuta kaöaröen kas eën ngaarëk wesak naën ëlëp pitëmënt pël äa.

¹⁴Akun ngëengnk pöta luptak Yesu pi Anutuu ngönën tup kaöeta kakaati sē omnaröen ngönën ök yema. ¹⁵Pël eën Yuta ngarangkörö pit yaan sak epël mëea. “Omën epop tiarim pep kaatak neilaanëppe. Pi tol äak pepeweriaan ngönën songön ewat sak ök ya?” ¹⁶Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem ngön arën ök yeniak epot nemtëët won. Anutuu ngönötök ök yeniak puuk ne wes nemëen waisaut. ¹⁷Pötaanök narö ar Anutuu këm ngönta enëm eënë pörö nem ngön ök yak epotë songönöt ewat sënëët. Pël äak ar nemtok rëak yeëan ma Anutuuk ök neaan yeëan pöt ewat sënëët. ¹⁸Omën namp pimtë könöokaan apna pöp pimtök pimtëen koröp ngar wak apnaat. Ën omën namp pi pim wes mëaupë yayaat orööpënëak ya mëmpëna pöpön korar won, wotpil yaë pël mapnaat. ¹⁹Ngaanëer Moses puuk ngön kosang retëng äaut wiaan ngar naön yaurö. Tol eënak ne nempunëak yeë?” ²⁰Pël maan omnaröak kangiir epël yema. “Urmerap nim lupmeri ilëak wëen kaökaö saup. Talëpök ni nimpënëak yaë?” ²¹Pël maan Yesu pi

epël yema. “Ne kë yesa akun ngëengktak retëng weëre kosang kopëtet ëen ar yaan sak yeë. ²² Moses puuk arim yokoturöa koröp kaut ilënëak niia pipët yaap Mosesök nga ilak neniaan. Ngaanëer arim ëaröak ngës räaut. Pël ëautak Moses puuk rangk niaan kë yesaö akunatë arim yokoturöa koröp kaut ileim yeë. ²³ Ar Moses pim ngön kosangöt ilap ringanëak kön wieimeë arim yokoturö kë yesa akunatë pitëm koröp kaut il yeë. Pël yaauröak oröp ëen kë yesa akunetak nook omën yauman wiakaima namp ompyaö yemowas pötaan nemëen ya sangën yeë? ²⁴ Ar itöök itneë ngön köntak angan. Omnant ompyaö wesak kön wi sokolak wotpil kanöökël ë pël ëëë.”

Omnaröak Yesuun, “Pi Kristo ma?” pël mëëa

²⁵ Yerusalem kakaan omën naröak epël yema. “Omën mëmpënëak aim pöp e tapöp. ²⁶ Iteneë. Pi yoolök wë ngön ök yeniaan omën kaöaröak pit ke urak nemaan yaëp. Ma pit kön wiin pi Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo tapöp yaë ma? ²⁷ Pël ëaap tiar pim ka songönten ëwat wë. Pi Anutuu Yaö Mëëaup Kristo ëanëen tiar pim ka songönten köpël ëan tapön.” ²⁸ Pël maan Yesu pi ngönën tup kaöetak ngönën ök yamëem ngön ëak epël yema. “Ar yaap neen ëwat wë, nem ka songöntenta ëwat wë ma? Ar pël naën yeëetak ne nem könöök newaisënëp. Nem Pëpapök wes nemëen waisaup. Pi këëp. Ar piin köpël wë. ²⁹ Ën ne piin ëwat wë. Pöt ne ngaan piiring wakaimaupök puuk wes nemëen waisaup.” ³⁰ Pël maan pit wii motëpënëak kön wiin mor könöm ëa. Pöt pim mëngkën wel wiipna akunet temanöm nasën ngolöp yaëen yak mor könöm ëen sëp wesa. ³¹ Pël ëen omën selap piin kön wi kosang wesak epël mëëa. “Omën epop Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo tapöp koröp. Omën munt nampök ënëm oröak pim retëng yaë epot il nemowaspan sa.”

Polisörö Yesu wali öpënëak sa

³² Omnarö ngön laaök pël yemaan Parisi ngönën omnarö kat wiak kiri ar yaaö kaöaröen ök maan polis narö Yesu wak wii tëëpënëak wes mëen sa. ³³ Pël ëen Yesuuk epël yema. “Akun kot nent ne arring wë olëak kaalak nem wes nemëen waisaupë ngësë sumaap. ³⁴ Pël ëen arök yok pangk ngaöl ë wais ne koirak itnaangkan. Ma nem öma pörekta ar pangk newaisngan.” ³⁵ Pël maan Yuta kaöarö pitëmënt neneren epël mëëa. “Pi talël sëen tiar ngaöl ëëpenaaten ya? Ma tiarim kar Krik omnaröaring wëaurö pitëm naë së Krik omnarö rë moulöpënëak ya ma? ³⁶ Pi, ‘Ngaöl elnëënëetak yok pangk koirak itnaangkan,’ pël niak kaalak, ‘Nem së öma pörek ar yok pangk newaisngan,’ pël yenia epëtëp, tol ëënak yenia?”

Yesu pi wëwë kosangta i köloköt yaningk

³⁷ Yuta omnarö pitëm akun ngëëngkët wieë pet irëpënëak temanöm yesën akun nent ngëëngk wesak wa top kaö yeëa. Akun pötak Yesu pitëm

tekrak wal ë ngön äak epël yema. “Omën namp iiten ëen pöt wais nem naëaan iit nëmpnaat. ³⁸Anutuu ngönëntak wia pöl, ‘Omën narö neen kön wi kosang newasëpnaarö i yaapötë kölok olaim wë pöl pitëkaan wëwë kosangët oröeim öpnaat.’ ” ³⁹Yesu pim ngön mëäa pipët Pulöön kön wieäak mëäa. Pi Pul pö omën piin kön wi kosang wasëpna pöröaan wes mëen pitëk ilapnaat weseäak mëäa. Akun pötak Yesu pi pim ë rangi urtak nawisën wiaan Pulö neiraan. Pötaanök mëäa.

Om narö kom äak tok nentepar sa

⁴⁰Pël maan omën narö pöten kat wiak epël mëäa. “Omën epop pi yaap Anutu pim tektek ngön yaaup tiarim kor wakaim pöp.” ⁴¹Pël yemaan naröak epël mëäa. “Epop Yaö Mëëaup, Kristo tapöp.” Pël maan naröak epël mëäa. “Kristo puuk pöt Kalili yangerakaan newaispan. ⁴²Ngönëntak epël wia. ‘Kristo pöp Tewit pim kurmentëkaan orööpnaap. Pötaanök Tewit pim wakaimaurek Petelem pörek orööpnaat,’ pël äaut.” ⁴³Pël maan omnarö pit komkap ëen tok nentepar sa. ⁴⁴Pël äak naröak Yesu wii motëpënëak kön wiin mor könöm ëen sëp wesa.

Omën kaöaröak Yesuun kön wi kosang newasën äa

⁴⁵Polisörö pit kaalak së Parisi ngönën omnaröere kiri ar yaaö kaöaröa naë oröön, “Ar tol ëënak pi koirak newaisën yeë?” pël mëäa. ⁴⁶Pël maan polisörö pit kangiir epël mëäa. “Ngaan omën epopë ngön ya epël naënte.” ⁴⁷Pël maan Parisi ngönën omnarö pit epël mëäa. “Pi arënta morök elnia ma? ⁴⁸Ten Parisiire ngönënë kaöarö nampökta piin kön wi kosang yemowas ma? Won. ⁴⁹Omën ngön kosang wiaut köpël piporö Yesuuk morök elmëen piin kön wi kosang wesa pörö pit Anutuuk kangut elmëen kö sëpnaarö.” ⁵⁰Pël maan pitëm kar namp Nikotimas ngaan Yesuun naë sa pöpök pitën epël mëäa. ⁵¹“Ma tiarim ngön kosang nentak omnarö pas ngön yaatak ulmëepen pël wia ma? Won. Pötaanök tiar pim songönten kat wiakök omën pipot elmëëpenaat.” ⁵²Pël maan pitök kangiir epël mëäa. “Niinta Kalili omën namp ma? Ngönëntak ngön wia pipot këëkë sangk kelak ewat së. Anutuu tektek ngön yaaö namp Kalili yangerak naarööpanpe.”

Öng utpet yaaö nampë ngönte

8 ¹[Omën pourö pitëm kaatë repak sëen Yesu pimënt Olip tomökël saut. ²Pël äak pörekaan ëlpamök röökëer kaalak ngönën tup kaöetakë saut. Pël ëen omën pourö pim ngësë waisën pi wel aisëak pitën ngönën ök yema. ³Pël yaëen ngönënë ngarangköröere Parisi ngönën omnarö pit öng namp ompringöpök omp këkainëpring yaëen itenak mësak Yesuun naë wais pitëm tekrak tau moulmëak epël yema. ⁴“Rë yanuulaup, öng epop ompringöpök omp maimapring yaëen itena. ⁵Pël äautep Moses pim ngön kosangtak pöt

öng ke pëlörö kël mö wel wiipënëak äautep ni tol amte?”⁶ Pitëm mëäa pöt pit pi morök elmëen ngön nent maan ngön yaatak moulmëepënëak kön wiak yema. Pël ëen Yesu pi wel aisëak mor wotöök yangerak retëng yaë. 7Pël yaëen pit piin pëël mëak rangkëer yaëen wal ë tauak epël yema. “Arim tekraakan namp saun wonöp wë pöt puuk wet rëak kël mööp.”⁸ Pël mëak pi kaalak wel aisëak mor wotöök yangerak retëng yaë. 9Pël yaëen pit ngön pöt kat wiak ngarangkörö wot raan omën pourö pöp pöp oröak yesem won sa. Pël ëen Yesu pimënt wëen öngöp pim naë tauëä. 10Pël ëen Yesu pi we riak öngöpön itenak epël pëël yema. “Öng epop, omën ni mës niwak waisaurö pit tarëk wë? Ma pit nampök ni këlängön yaatak niulëepënëak ngön ë pet nairën ëëpën ma?”¹¹ Pël maan öngöpök epël yema. “Kaöap, omën nampök yok pangk pël naalnëëpan.” Pël maan Yesu kangiir epël yema. “Nookta yok pangk ni këlängön yaatak nanuulëëngan. Pötaanök ni së wë kaalak utpetat ëënganok.”]

Yesuuk yang omnarö ëwa yaalni

¹² Yesu pi omën ngönën tup kaöetak wëauröen kaalak epël ök yema. “Ne ar yangerakë omnaröaan es ëwa yaalniaup. Pötaanök namp pi nem ënëm elnëëpna pöp koutak kan sak waisak naëpan. Pi ëwaatak ëwa elmëaan wëwëetak öpnaat.”¹³ Pël maan Parisi ngönën omnarö pit kangiir epël yema. “Nimtok nimtë songönte war wesak aan kat wiak yaap newasën yeë.”¹⁴ Maan Yesuuk epël yema. “Omën namp pimtök pimtë songönte yaan pöt ar pi yaap ya pël newasngan pöt yaap. Pël äaatak nemtok nemtë songönte ök yak epët yaap. Ne nemtë kak waisaurekën ewat wë. Ën kaalak suma pörekënta ewat wë. Pël äaap ar nem kakën köpël wë. Ën ne talël sumaaap pötenta ar köpël wë.”¹⁵ Ar pöt yangerakë wëwëetakël kön wieë omnarö ngön yaatak yaalmëaurö. Ne pöt arim yeë pöl ngön yaatak naniulëënganëëp. ¹⁶ Nook omnarö komkap ëëmëak pël ëëma pöt yaapët. Pöt nemënt won, nem Pep wes nemëaup tenip pouwaarök pël ëënaat. ¹⁷ Tiarim ngön kosangtak epël retëng äaut wia. ‘Omën naar piarip ngön kopët nent, pouwaarök apna pöt yaap pël wasëpenaap.’¹⁸ Nemtok nemtë songönte ök yeniaan Pep wes nemëaup puukta kaamök äak ök yenia.”¹⁹ Pël maan pit epël yema. “Nim pepap tarëk wë?” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ar neen köpël wë. Pötaan nem Pepapönta köpël wë. Neen ewat sanëen nem Pepapönta ewat san tapön.”

²⁰ Yesu pi ngönën tup kaöeta ka kaö mon kiri yawiaurek wë omnaröen ngön pipot pout ök maimaut. Pël äa akun pötak omnarö pit pi wii nemotëen yaë. Pöt pim mëngkën wel wiipna akunet temanöm nasën pötaanök.

Yesuuk, “Ar nem së öma pörek newaisngan,” pël mëäa

²¹ Yesu pi ngön wet rëak ök mëäa tapët ngölöp wesak epël ök yema. “Ne ar sëp niwesak sëen neen ap wasö wais itnaangkan. Arim saunatring wë

wel wiinëet. Pël ëënë pötak nem së öma pörek newaisngan.”²² Pël maan Yuta kaäro pit neneren epël mëä. “Pi tol ëëpënëak, ‘Nem ömaarek ar newaisngan,’ pël ya? Ma pimtök pimënt ënën ëäk wel wiipënëak ya ma?”²³ Pël yemaan Yesuuk kangiir epël ök yema. “Ar yangerakaanörö. Ën ne ngaarëkaanëp. Ar yang eprekaanörö. Ën ne eprekaan wonöp.²⁴ Pötaanök ne epël niaut. ‘Ar arim saunatring wë wel wiinëet.’ Ën arën nemtë songönte ök niak pöten kön wi kosang nenewasën ëënë pötak arim saunatring wë wel wiinëet.”²⁵ Pël maan pit epël yema. “Ni talëp?” maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp ngaan nem songönte ök niaim tapöp.²⁶ Ne arim omnant yeë pötë ngönöt selap wia. Pël ëäk ök niak arim yaaut ngön ya nimpaat. Pël ëëmaatak omën nem wes nemëaupë yaaut yaap yaaup. Pim neeautök ar yangerak omnaröen tekeri wesak ök niaim.”²⁷ Pël maan pit pim Pëpap Anutuun mëä pöten kön tektek nasën ëä.²⁸ Pël ëën Yesuuk epël ök yema. “Ar ënëmak ne Omën Këëp wak ngaarëk nemöönë pötakök nem songönte ök niak pöten kön wi kosang newasënëet. Pël ëäk pörekök ne nemtë könöök omnant naën nem Pëpapök ök neeautök iman pöten ëwat sënëet.”²⁹ Pëp wes nemëen waisaup pi neering wë. Pi ne wil nenemëënëp kët epotë nem omnant yeë epot pim kentöök yeë.”³⁰ Pël yemaan omën selap pan pim ngön pöt kat wiak piin kön wi kosang mowesa.

Ngön këetak söë niwasëpnaat

³¹ Yesu pi Yuta omën piin kön wi kosang wesa pöröen epël yema. “Ar nem ngönte kat wiak kosang yenewas pöt nem ënëm panë yaalnë.³² Pötaanök ar ngön këet kat wiak ëwat sënë pötak ngön epëtak söë niwasën utpetatë inëen naëngan.”³³ Pël maan pit ngön kangit epël yema. “Ten Apram pim ëarö. Ten omën naröak pitëm inëen naniwasënöröep. Tol ëënak, ‘Ar söë sënëet,’ pël yeniaan?”³⁴ Pël maan Yesuuk kangiir pitën epël yema. “Ne yaap pan ök niamaan. Omën narö utpetat yaë piporö pit utpetatë inëen yaë.³⁵ Inëen ruup pi inëen yaalmëaupë kaatak sasa naön yaaup. Ën ru panëëpökëer pim pëpapë kaatak sasa wëaup.³⁶ Pötaanök narö ar Anutuu Ruup nook söë yaniwas eporö ar söë pëen önëet.³⁷ Ar Apramë ëarö pöt ne ëwat wë. Pël ëaap nem ngönte arim lupötë wi naön. Pötaanök ar ne nempunëak aim.³⁸ Ne nem Pëpapë naëaan omnant itenak ëwat saut arën ök yeniaan, arta arim pëpapë ök niaut pël yeë.”

Yesuuk, “Arim pëpap Seten,” pël mëä

³⁹ Pël maan pitök kangiir, “Ten Apramë ruure ëarö,” maan Yesuuk epël yema. “Ar yaap Apram pim ruure ëarö talte pim omnant eima pöl ëën.⁴⁰ Ne Anutuu naëaan ngön kë kat wiaut ök niaan ar peene ne nempunëak aim. Apram pi ngaan omën ke pil nent naën eimaup.⁴¹ Ar arim pëpapë äaut yeë,” maan pitök kangiir epël yema. “Ten kain ru wonörö. Tenim

Pep kopëtap Anutu.”⁴² Pël maan Yesuuk epël yema. “Anutu pöp yaap arim Pepap talte ar ne ompyaö elnëen. Pöt tol ëenak? Ne Anutu piiring wakaim wiak waisaut. Nemtë könöök newaisën. Won. Anutuuk wes nemëen waisaut.⁴³ Ar tol ëenak nem ök yeniak pötön kön nawiin yeë? Ar nem ngönte kat wiinëëtaan kaaö yeë pöta songönte epël wia.⁴⁴ Arim pepap Seten. Pötaanök ar pim kentöökë ënëm yeë. Pi ngaanëer omën mëneimaupök om pël ëeim wë. Ngön këët pim naë won. Pötaanök ngön kë yaapët sasa sëp wesak wë. Pi kaar pepap yak kaar yaaup. Pötaanök pim könöokaan kaar aim wë.⁴⁵ Ën ne pöt, ngön kë yaapöt ök yeniaanak ar kön wi kosang newasën ëeim.⁴⁶ Ar nampök nem saun nent nokoirngan. Ne omën ke pëlëpök ngön yaap këët ök yeniaan tol ëenak kön wi kosang newasën yeë? ⁴⁷Anutuu ruurö pit pim ngönöt kat yawiaurö. Ar pöt Anutuu ruurö won. Pötaanök pim ngönöt kat nawiin yeë.”

Yesuuk, “Ne Apram naaröön wiaan wakaimaup,” pël mëä

⁴⁸ Pël maan Yuta omnarö kangiir epël yema. “Ten niin, ‘Sameria omën urmerap pim lupmeri ilaan kaökaö saup,’ pël aim yaaut yaap aiman.”⁴⁹ Pël yemaan Yesuuk kangiir epël yema. “Urmerap nem lupmeri won. Ne nem Pepapön wak isak yaan ar koröp kolak neaim.⁵⁰ Ne nemtën wak isak naën. Neen wak isak apna pöp omën namp wë. Pöp Anutu pi tiar wak kom elniipnaap.⁵¹ Ne yaap pan niamaan. Omën namp nem ngön epët ngaarëk öpna pöp pi wel sasa nawiipan.”⁵² Pël maan Yuta omnaröak epël yema. “Ten niin ewat yes. Urmerap niik isak wë. Apram wel wiaup. Ën tektek ngön yaaö omnaröeta wel wiaut. Pël äautep ni epël yaanëp. ‘Omën namp nem ngönta ë pël ëëpna pöp pi wel sasa nawiipan.’⁵³ Pël äautep nuuk Apram tiarim äap il mowasumëak yaan ma? Pi wel wiaup. Ën tektek ngön yauröeta wel wiautep. Nuukëer talëpë ök sak ömëak yaan?”⁵⁴ Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nemtok nemtëen wak isak ama pöt pangk naëpan. Nem Pepapök neen wak isak yaaup. Arök, ‘Pi tiarim Anutu pël yemak pöp,’ pël yaatak neen wak isak naën yeë.⁵⁵ Pël äaap ar piin köpël wëen nookëer ewat wë. Ën nook arën ne piin köpël pël niamaatep arim yeë pöl kaar niangan. Ne piin ewatëp. Pötaanök pim ngönte ngaar wak ënëm yaaup.⁵⁶ Tiarim äap Apram pi nem yangerak oröömaaten ewat sak ërëpre sawi äa. Anutuuk elmëen pim könöök itenak ya kë sa.”⁵⁷ Pël maan pitök kangiir epël yema. “Nim krismakiat 50 naën wiaap. Ni yaap Apramön itenaup ma?”⁵⁸ Maan Yesuuk epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ne ngaanëer Apram naaröön wiaan wakaimaup.”⁵⁹ Pël maan kël korak mööpënëak yaëen Yesu ngönën tupta kakaati ëlëep ilëak oröak saut.

Yesu omën it il tääö namp ompyaö mowesa

9 ¹ Yesure pim ruurö ten kan yesem itaangkën omën namp it il tääup wëen itenaut. Omën pöp pim pëlëp ëlëpök wilaup wëa. ² Pël ëen

ten Yesuu ruuröak Yesuun epël pëel mëëaut. “Rë yanuulaup, talëpë saunetak omën epop it il tēaup ëlëpökaan oröa? Pimtë saunetak ma pim ëlre pepaarë saunetak epël ëa?” ³Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Pimtë saunetakre ëlre pepaarë saunetak won. Omën epët Anutuu ya yamëngkauta këet war wasëpënëak omën epop epël oröa. ⁴Pötaanök këtëp wë epëtakëer Anutu nem wes nemëen waisaup pim yaat mëmpa. Koö olapnaan yaëerek koutak omën nampök ya nent namëngkan. ⁵Nem yangerak öma pötak ar omnarö ewat sënëen nem es ëwaöök ëwa elniaapnaat.”

⁶Yesu pi pël niak waasöpët ngësak yangetaring ngawi sak omën pöpë itöörarë wa yemomë. ⁷Pël ëak epël yema. “Ni Siloam i kaöök së nim itöörar iiröm.” Siloam pöt tiarim ngöntak, “Wes mëen sa,” pël yak pöt. Pël maan së iirën it nga ngënak kaalak waisa. ⁸Pël ëen omën pim kaköröere ka nantëaan piin ewatörö, ngaan omnaröen sum kimang yemaan itenauröak pitëmënt neneren epël mëëa. “Omën epop ngaan wel aisëëë omnaröen sum kimang yeniauppe.” ⁹Pël yemaan naröak mëëa. “Mak, omën epop tapöp.” Pël maan naröak epël mëëa. “Won, omën munt tapöpë ök nampök wë.” Pël yemaan omën pöp pimënt kat wiak mëëa. “Ne tapöp.” ¹⁰Pël maan pit epël mëëa. “Ni tol ëak itöörar ompyaö saup?” ¹¹Pël maan puuk kangiir epël mëëa. “Omën pitëm Yesu pël aim pöpök pim waasöptaring yanget ngawi sak itöörarë wa nemëak epël neea. ‘Ni Siloam i kaöök së iiröm,’ pël neaan së iiran pötak nem itöörar ompyaö sak omnantön ityaangk.” ¹²Pël maan pit epël mëëa. “Omën pöp tarëk wë?” Pël maan pi, “Ne köpël,” pël mëëa.

¹³Pël maan Yuta omnarö pit omën it il tēak wakaima pöp mëesak Parisi ngönën omnaröa naë sa. ¹⁴Akun Yesuu yanget kaplak ngawi sak omnampë itöörar ompyaö mowesa pöt Yuta omnaröa kë yesa akun ngëengk nentakök ëa. ¹⁵Pötaan Parisi omnarö pit pëel mëak epël mëëa. “Tol ëak nim itöörar ompyaö saup?” Pël maan itöörar ompyaö sa pöpök epël mëëa. “Puuk yanget waasöptaring kaplak ngawi sak itöörarë wa nemëen iirën it nga yangëngk.” ¹⁶Pël maan Parisi omën naröak epël mëëa. “Omën epop akun ngëengkët kë sëpënëak ngön kosang wiaut yailën yak ten Anutuuk wes mëen newaisënëp pöt ewat yes.” Pël maan naröak epël mëëa. “Tol ëak omën saunaringëpök retëng ke epël ëëpën?” Pitëmënt neneren pël mëak pitëm wëwëet kom ëa. ¹⁷Pël ëak pit kaalak omën it il tēa pöpön epël mëëa. “Omën nim itöörar ompyaö niwesa pöpön talëp yemaan?” Pël maan epël mëëa. “Pi tektek ngön yaaö omën namp.”

¹⁸Yuta kaöaröak omën pöp it il tēak wakaimaupök it nga ngëna pöten kön wi kosang wasëpnaaten kaaö ëen ëlre pepaarën yas mëëa. ¹⁹Pël ëak epël mëëa. “Epop arpim ruup ma? Ëlëpë yaatakaan it ngaap oröaup ma? Yak tol ëakök peene it nga yangëngk?” ²⁰Pël maan ëlre pepaar kangiir

epël mēēa. “Epop tenpim ruup pöt ewat wē, elēpök it ngaapöp wilaup. ²¹Pël äaupök peene tol äak it nga yangēngk pöten tenip köpël. Talēpök itöörar ngaul moulmēa wes pötenta tenip köpël. Ar pimtēn pēel maē. Pi kaō saupök pimtök pimtē songöntēn ök niapnaan.” ²²Ēlre pepaar piarip Yuta kaōarōen kas ēēnak pël mēēa. Pöt Yuta kaōarō ngōn epël kosang wia. Omēn nampök Yesuun pi Kristo, Anutuu Yaō Mēēaup pël war wesak apna pöp ngōnēn tuptakaan yaya mēpanēēn waō ē mēēpnaat. ²³Pël wieēa pōtaanök ēlre pepaar piarip epël mēēa. “Pi kaō saupök arimtok pēel maē.”

²⁴Pël maan pit kaalak omēn ngaan it il tēak wakaima pöpōn ngōn maan akun nentepar sa. Pël äak epël mēēa. “Ni Anutuu ēōetak yaap am. Ten omēn pipopōn ewat wē. Pi saun omnamp.” ²⁵Pël maan pi kangiir epël mēēa. “Pi saunaringēp ma won pöt ne köpël. Ēn ne omēn kopēt nentenökēēr kōn wia. Ne ngaan itöörar ngaap wakaimaup. Pël äautak peenökēēr it nga yangēngk.” ²⁶Pël maan pit epël mēēa. “Pi tol elnia? Tol äak itöörar ompyaō niwesa?” ²⁷Pël maan pi kangiir pitēn epël mēēa. “Ar tol ēēnak ök yeniaan kat wiinēēten kaaō yeē? Kaalak tol äak niaan kat wiin? Ma arta pim ēnēm ēēn ma?” ²⁸Pël maan pit piin utpet wesak epël mēēa. “Nimtokēēr omēn pōmorē ēnēm yaaumoröp. Ten pörō Moses pim ngōn wia pōta ēnēm yaurō. ²⁹Ten pörō Anutuuk Mosesēn ngōn ök mēēa pöt ewatörō. Ēn omēn pimorōn ten köpēlēp. Talēlaan orōa?” ³⁰Pël maan omēn pöpök kangiir epël mēēa. “Elei, omēn epēt piita ke nalte. Ar köpël, pi talēlaan waisa wes. Pël äaupök nem itöörar ompyaō newesaut. ³¹Tiar ewat wē. Anutu pi saun omnarōa ngōnöt kat nemowiin yaaup. Ēn omēn namp Anutuun yaya maimeē pim kōnōökē ēnēm yaaupök mē yaē pötak pim ngōntē kat mowi yaē. ³²Ngaanēēr öng nampök ru it il tēa namp wilēn omēn nampök itöörar ompyaō mowesa pël aan kat nawiin äaut. ³³Anutuuk omēn epop wes nemomēēn ēanēēn retēng ke epēlte naēn ēan tapōn.” ³⁴Pël maan pitök kangiir epël mēēa. “Nim elēpē yaatak saunaring wēēn pötaring wil niulēēn wakaimaumor. Nuuk yok pangk ten ngōnen rē niulömēak yaan ma?” Pël mēak waō ē mēa.

Yesuun kōn wi kosang newasēn yaurō pit lupmeri it ngaap sak wē

³⁵Yesu pitēm pimēēn pël elmēa ngōn pöt kat wiak omēn pöp koirak epël yema. “Ni Omēn Kēēpōn kōn wi kosang yewasēn ma?” ³⁶Pël maan omēn pöpök epël yema. “Kaōap, Omēn Kē pöp talēp? Ni ök nea. Pël ēēn ne kōn wi kosang wasumaan.” ³⁷Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni yok piin itenaup pöp peene niiring ngōnngōn yaē epop.” ³⁸Pël maan omēn pöpök epël yema. “Aköp, ne kōn wi kosang yaniwas.” Pël mēak pi rar rē wesirak Yesuun yaya yema. ³⁹Pël yaēēn Yesuuk epël yema. “Ne yangērakē omnarō ar kom elniimēak waisaup. Pōtaanök omēn it ngaap pël yewesaurō pit it nga ngēmpnaat. Ēn omēn pitēmtok pitēmtēn it nga

yangënaurö pël yewesaurö pit kangiir ngaap sëpnaat.”⁴⁰ Pël yemaan Parisi ngönën omën narö pim naë wëaurö pit ngön pöt kat wiak Yesuun epël yema. “Nuuk tenën, ‘Arta it ngaapörö’ pël yeniaan ma?”⁴¹ Pël maan Yesuuk epël yema. “Arim itöt ngaap talte saunatë kangut won ön. Ar it ngaarö pël yaaurö. Pötaanök arim saunatë kangut wiaan ön.”

Sëpsëp ëmöökö watepang ngönte

10¹ Yesu pi watepang ngön nent epël yema. “Ne yaap pan niamaan kat wieë. Omën namp sëpsëp ëmöökö ëm kanërak neilaan maimerek ngaar kaö möak wel rëak öngpök yes pipop pi koröp kosangëp omnant këkain yewaup.² Ën ëm kanërak yeila pöpökëër sëpsëpöröa ngarangkep.³ Pi sëen kanweri ngarangkepök kan të mowiin ilapnaat. Pël ëak yapin maan kat wiin mësak orööpnaat.⁴ Pimorö mësak orö ulmëak pimënt wet rapnaat. Pël ëen sëpsëpörö pit ngön kat yawiaurö. Pötaanök pimtë ngönte kat wiak ënëm sëpnaat.⁵ Pit omën maimapë ënëm nasëpan. Won, pit piin kas ëëpnaat. Pöt tol ëënak? Pit omën maimaröa ngönötön köpël ëak pötaan kas ëëpnaat.”

⁶ Yesu pi watepang ngön pöt maan pit pim ngön pitën mëëa pöta songönte ëngk ma e wesa.

Yesu pi sëpsëp ngarangk ompyaup

⁷ Pël yaëen Yesuuk kaalak epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Nemënt tapöp sëpsëpöröa kanwer.⁸ Tektek omën kaarkaarörö, nem wet rëak waisa piporö, omnant këkain yaaurö. Pötaanök sëpsëpörö pitëm ngönöt köpël ëak kat nemowiin eima.⁹ Nemënt tapöpök kanwer. Pötaanök omën namp nem naë wais oröak kakaati ilapna pöp Anutuuk utpetetakaan kama moöpnaap. Pël ëen pi ilëak oröak ëeimeë kaömp neim öpnaap.¹⁰ Kain omën pöp pas newaispan. Pi sëpsëpörö kain wak mënak utpet wasëpnaap. Ën ne pöp ar omnarö nem naëaan wëwëet önëak waisaut. Pötaanök ërëpsawiarang wëwëetak önëet.¹¹ Ne sëpsëpöröa ngarangk ompyaup. Pötaanök sëpsëp ngarangk ompyaup pim wëwëet sëpsëpöröaan këëpöt wes mampnaat.¹² Omën sëpsëp pep panëëp won, sumetaan pëen ngarangk yaaup pi kent tokörö yewaisën itenak sëpsëpörö moolëak kas sëen mënak rep mëëpnaat.¹³ Pöt pi sëpsëpöröaan kön selap naën, sumetaan pëen yeëa pötaanök.¹⁴⁻¹⁵ Ne sëpsëpöröa ngarangk ompyaup. Pötaanök nem Pepap pi neen ëwat wëen ne piin ëwat wë. Ök tapël ne nem sëpsëpörö arën ëwat wëen ar neen ëwat wë. Pötaanök nem wëwëet arimëen këëpöt wes nimpaat.¹⁶ Ën nem sëpsëp munt naröeta wë. Pörö ëm epöök wonörö. Pötaanök ne pöröeta koirumaap. Pël ëen pit nem ngönte kat wiak tok kopët nent ëen ngarangk kopëtap nemënt pötaan nemtok ngarangk ëëmaan.¹⁷ Nem wëwëet pitëmëen sëp wesak kaalak ömaat. Pötaanök nem Pepap ne lup sant yaalnë.¹⁸ Omën nampök elnëen

pangek wel nawiingan. Won. Pöt nemtë könöök wëwëet sëp wasumaat. Ne nem wëwëet sëp wasuma pöta weëre kosangët pangk wia. Ën kaalak öma pöta weëre kosang pöteta pangk wia. Ne pël ëëmëak Pepak ngan rë nenaut.”

¹⁹Yesu pi pël maan Yuta omnarö ngön pöt kat wiak kaalak kom ëak tok nentepar sa. ²⁰Pël ëak naröak epël mëëa. “Urmerap pim lupmeri ilëak wëen kaökaö yaë. Tol ëënak ar pim ngönöt kat mowieim?” ²¹Pël maan naröak epël mëëa. “Ngön epët omën urmerapring wëaupë ngönte won. Urmerapring wëaupök yok pangk omën it il tëaurö ompyaö mowasëpën ma?”

Yuta omnarö Yesuun kööre tok elmëa

²²Yuta omnaröa Yerusalem ngönën tup kaöeta kan tëa akunet temanöm sëen pöt ngëengk wesak kë sa yeëa pöt kopiirir akunetak temanöm sa. ²³Pël ëën Yesu pi ngönën tup kaö pöta kaö nera yapinte Solomon pöta kakaati yesën, ²⁴Yuta omnarö pit wais pi tekarak ulmëak tauëë epël yema. “Ni tol ëënak nim songönte wa ngep yaëën ten kön selap yeë? Ni yaap Kristo, Anutuu Yaö Niiaup pöt tenën war wesak ök nia.” ²⁵Pël maan Yesuuk pitën kangiiir epël yema. “Ne yok ök niautak ar kön wi kosang nenewasën yeë. Nem ya yamëngk epot pout nem Pepapë këm ngöntak yeë epotök ne Anutuu Yaö Neeaup pöt tekeri yenewas. ²⁶Pël yeëetak ar nem sëpsëp toktakaanörö won. Pötaanök ar kön wi kosang nenewasën yeë. ²⁷Ën nem sëpsëpörö nem ngön kat yawiaurö. Pël ëën ne pitën ëwat wëen nem ënëm yaaurö. ²⁸Pël ëën nook wëwë kosangët koir mangkën wakaim öpnaarö. Pit kö nasëpan. Won pan. Omën nampökta nem moresiaan wa ëp naëpan. ²⁹Nem Pepapök pit nemëën nenaaurö. Pi weëre kosang panëëp omën ël pout il wesaup. Pötaanök omën nampök Pepa moresiaan wa ëp naëpan. ³⁰Neere nem Pepap tenis kopëtap.”

³¹Pël maan Yuta omnarö pit kaalak këlöt wak pi mööpënëak yaë. ³²Pël yaëën Yesuuk epël yema. “Ne ya ompyaö epot pout Pepa naëaanötök pet elniautep, tol nentaanök ar kël nemöönëak yeë?” ³³Pël maan Yuta omnarö pit nerak wak epël yema. “Ten ya ompyaö pöt nentaan kön wiakök ni kël nimöönëak naën. Ni omën yaapöpök Anutuun ökre was aimeë nimtën Anutu pël aimën. Pötaanök kël nimöönëak yeë.” ³⁴Pël maan Yesuuk epël yema. “Arim ngönën pepeweri Anutuuk maan retëng äaut omën pim ya yamëngkauröaan epël wia. ‘Ar Anutu nem ökörö.’ ³⁵Omën pörö pit ngaan Anutuu ngönte pitëm naë sëen pitën Anutuu urtak wë mëëa ngönën ngön epët kaëngk naën yaë. ³⁶Pël äautak ne pöt, Pep pimtök neen yaö neak wes nemëënak yangerak iräaut. Pötaanök epël yak. ‘Ne Anutuu Ruup,’ pël yakap tol ëënak arök, ‘Ni Anutuun ökre was yaan,’ pël neaim? ³⁷Nem Pepapë yaat namëngkën yeë pöt ar neen kön wi kosang nenewasën ëënëët. ³⁸Ar nem ngönten kön wi kosang nenewasën

yeë. Pël yeëetak ne nem Pepapë yaat yamëngk epot pöt Pep neering wëen ne Peparung wë pöt këëkë ëwat sënëen nem ya yamëngk epotön itenak neen kön wi kosang wasën.” ³⁹Pël maan pit kaalak wali öpënëak ëak mor könöm ëen yes.

⁴⁰Ten Yesuring kaalak së Yotan olëak ëngk komuntakël Sonë ngaan omnarö i momëeima pörek së wakaimaut. ⁴¹Pörek wëen omën selap pim naë wais oröak wë neneren epël yema. “Yaap, Son pi ya retëng nent naën äaut. Ën Son pim omën epopön ngön aim pöt nent kaar won.” ⁴²Pël mëak omën pörek wëa pörö narö piin kön wi kosang yewas.

Lasaras wel wia

11 ¹Petani kak omën namp wëa yapinte Lasaras pi pörek yauman wieëa. Pim sasaar Mataare Maria piaripta kak taprekaar. ²Ngaan Maria pöpök i köp nga kampët Aköpë ingesiarë lë momëak pim kepön ëptaring kol mowesaup. Pim nangap Lasaras pi yauman yeëa. ³Pël ëen sasaarök Yesuu ngësël ngön epël wes mëa. “O Aköp, nim kent yaën pöp yauman yaë.” ⁴Pël maan Yesu pi ngön pöt kat wiak tenën epël yenia. “Yauman pipët pi wel wiipënëak naën. Piptak omnarö Anutuun yaya maimeë pim Ruup neenta yaya neanëët.”

⁵Yesu pi Mataare Mariaare Lasarasringöröen kent yeëa. ⁶Pël yaaup yak Lasarasë yauman yaaut kat wiak pim kak wëaurek wëen akun nentepar sa. ⁷Pël ëen ten pim ruuröen epël yenia. “Tiar kaalak Yutia yangerakë sëpa.” ⁸Pël niaan ten epël mëëaut. “Rë yanuulaup, peene tapët Yuta kaöaröak kël nimööpënëak äautep ni kaalak tapël sëpenëak yaan ma?” ⁹Pël maan Yesuuk epël yenia. “Kët nenta öngpök aöa 12 ëak wia. Pötaanök yanget ëwa wiaan omën namp këtëk kan yesem kawi nengentiipan. ¹⁰Ën omën namp rö kan yesem ëwaat won pötaan kawi ngentiipnaat.” ¹¹Pi ngön pöt niak kaalak ënëm tenën epël yenia. “Tiarim ngöntöp Lasaras pi ka uraarek së it moilmaan.” ¹²Pël niaan ten epël mëëaut. “Aköp, pi ka urak pöt ompyaö sëpnaat.” ¹³Yesu pi Lasaras wel wiauten yeniaanak tenök pöt ka yaap uraan yenia wesän. ¹⁴Pël yeëan pöt Yesu pi war wesak epël yenia. “Lasaras wel wia. ¹⁵Ne wet rëak pim naë nasën äaut. Ën wel wiak wiaan neen kön wi kosang newasënëëtaan së ya momëmpaat. Pötaanök arim kön wi kosang wasënëëtaan ërëpërëp yeë. Yok peenök pim naë sëpa.” ¹⁶Pël niaan Tomas, yapin nent Ruprup Ëak Wilaup, puuk ten pim karuröen epël yenia. “Sëpa, tiarta piiring erën ëak wel wiipenaan.”

Yesu pi weletakaan wal yaautere wëwëeta pepap

¹⁷Pël niak ten Yesuring së oröak Lasaras yangaöök kët kong nent wieëa pöt ëwat saut. ¹⁸Petani kak pörek Yerusalem kak naë 3 kilomita pöta ök wieëa. ¹⁹Pötaanök Yuta omën narö selap pan Mataare Mariaan

yaare sër mapënëak së wëa. ²⁰Pël ëën Mata pi Yesu yesën kat wiak koirëpënëak kamtaöök tenim naë waisa. Pël ëën Maria pi om kak wëa. ²¹Pël ëën Mata pi wais ten nikoirak Yesuun epël yema. “Aköp, ni eprek wëanëën nem nangap wel nawiin ëan tapön. ²²Pël ëaap ne niin ëwat wë. Peenta ni Anutuun omën nantön kimang maan pöt yok pangk nimpnaat.” ²³Pël maan Yesuuk epël yema. “Nim nangap kaalak wal ëëpnaap.” ²⁴Pël maan Mataak epël yema. “Pim akun kaöaöök ten omën pourö wal ëëna pötak wal ëëpna pöten ne yok ëwat wë.” ²⁵Pël maan Yesuuk epël yema. “Weletakaan wal yaautere wëwëeta pepap nemënt tapöp. Omën namp neen kön wi kosang newasëpna pöp pi wel sasa nawiipan. Om wakaim öpnaat. ²⁶Pötaanök omën narö nem naëaan wëwëet wak neen kön wi kosang newasëpna pörö wel nawiipanëërö. Pit om wakaim öpnaarö. Ni pöten kön wi kosang yewasën ma won?” ²⁷Pël maan Mataak Yesuun epël yema. “Mak Aköp, ne niin kön wi kosang yeniwas. Ni Anutuu Ruup, pim tenën Yaö Niiap Kristo, ngaan Anutuuk yangaak oröömëp pël ëaup.”

Yesu pi ing ëa

²⁸Mata pi Yesuun pël mëak së pim nangap Mariaan ngön laaök epël mëëa. “Rë yanuulaup pi wais wë niin ya.” ²⁹Pël maan Maria pi kat wiak teënt wal ëak Yesuu ngësë waisa. ³⁰Yesu pi kakë nasën, Mataë koira pörök om wëa. ³¹Pël ëën Maria pi teënt oröak yewaisën Yuta omën piaripön yaare sër mapnak së piarpim kaatak wëaurö pit itaangkën Maria pi teënt wal ëak yaaröön yangaöök së ing apënëak yes wesak pit pim ënëm waisa. ³²Pël ëën Maria pi tenim naë wais oröak Yesuun itenak pim naë iri wel aisëak piin epël yema. “Aköp, ni eprek wëanëën nem nangap wel nawiin ëan tapön.” ³³Pël mëak ing yemaan Yuta omën pim ënëm waisaö pöröeta top ëak ing ya. Pël ëën Yesu pi pöten itenak ya ilak sa. ³⁴Pël ëak epël yema. “Ar pim sokur tarëk weaurö?” Pël maan pit piin epël yema. “Aköp, së itaampa.” ³⁵Pël maan Yesu pi ing ya. ³⁶Pël yaëën Yuta omnarö pit neneren epël yema. “Iteneë. Omën epop pimëën kent pan kön wieëaap.” ³⁷Yemaan naröak epël yema. “Omën epop pi it il tëaup ompyaö mowesuppe. Pi kaamök elmëanëën Lasaras wel nawiin ëan tapön.”

Yesu pi Lasaras wal ë moulmëa

³⁸Yesu pi kaalak ya ilak sëën yangaöök së oröa. Omën pöp kël öngöpöök wi ulmëak kël saulöp naöök ur wari ulmëëëa. ³⁹Pël ëaan Yesuuk epël yema. “Ar kël epö wa pëlëër wieë.” Pël maan omën wel wiaupë sasëp Mata puuk epël yema. “Aköp, pi wel wiin wieë akun kong nent saup yak kamp utpet yaë.” ⁴⁰Pël maan Yesuuk piin epël yema. “Tol ëënak yaan? Ne wet rëak epël niakat. ‘Ni kön wi kosang wasumë pötak Anutuu weëre kosangët oröön itaampëët,’ pël niakat.” ⁴¹Pël maan pit

këlö wa pëlëer wiin Yesu pi ngaarëkël iteneë epël yema. “Pep, ne niin yowe yeniak. Ne kimang niaan kat yawiaup. ⁴²Ne niin ewat. Ni kët poutë nem kimang ngönöt kat yawiaup. Ën om omën e taua eporöaan kön wiak pit nuuk ne wes nemëen waisan pöt kön wi kosang wasëpna pötaanök epël yeniak.” ⁴³Pël mëak pi ngön ëak epël yema. “Lasaras, ni wal ëak orö.” ⁴⁴Pël maan omën welap wal ëak oröa. Ingre moresiarë wii tãautre ën kepönöök poë koröp kör koëaöre pöt om ëaul ëaan. Pël ëën Yesuuk omnaröen epël yema. “Wil moulmëëë. Pël ëën sëpnaan.”

Kaöaröak Yesu mëmpënëak kup ria
(*Matiu 26:1-5; Maak 14:1-2; Luk 22:1-2*)

⁴⁵Yuta omën selap Mariaaring wais wëaurö pit Yesuu ëa pöten itenak narö piin kön wi kosang wesa. ⁴⁶Pël ëën naröak së Parisi ngönën omnaröen Yesuu ëa pöten ök mëëa. ⁴⁷Pël ëën kiri ar yaaö kaöaröere Parisi omnarö pit kansolörö wa top ë ulmëak epël mëëa. “Omën Yesu pömör retëng it ngolöpöt yaëëp tol elmëëpen? ⁴⁸Pi om pël ëeim wëen tiar kat koko öpena pöt omën pourö pim naë së rë olëak piin kön wi kosang wasëpnaat. Pël ëën Rom ngaarö wais tiarim omnaröere ngönën tup kaöere pöt utpet niwasëpnaat.”

⁴⁹Pël yaan pitëm kar namp yapinte Kaiapas pöp krismaki pötak kiri ar yaauröa wotöök wëaup puuk epël mëëa. “Ar kön won pan. ⁵⁰Epël kön wieë. Yuta omën pourö kö sënganëën kopëtapök wel wiipna pöt ompyaut.” ⁵¹Pim ngön mëëa pipët pimtë könöök won, pi krismaki pötak kiri ar yaauröa wotöök wë yak Yesu kopëtapök Yuta omnaröaan wel wiipna pöten war wesak mëëa. ⁵²Pël ëaup Yesu pi Yuta omnarö tenimtëën won, Anutuuk pim omnarö yang ël epotë wë eporö rongan kopëtet ë niulëëpënëak pël ëaup. Pöt Kaiapas pi kön nawiin wë ëa.

⁵³Pël maan pit kët pötak Yesu mëmpna ngönte ngës rëa. ⁵⁴Pël yaëën Yesu pi Yuta omnaröa itöök sak waisak naën. Kak pörek sëp mowesak yang omën wonra kautakël kak nerekë yapinte Iprem pörek së ten pim ruuröaring wakaimaut.

⁵⁵Yuta omnaröa Anutuu mait elmëa akun ngëëngkët temanöm yesën ka kotutëaan omnarö lup kölam tëëpënëak wet rëak Yerusalem kakë sa, pitëm ngön kosangta wieëaul. ⁵⁶Pël ëën pit ngönën tup kaöeta kakaati së Yesuun ap wesak pitëmënt neneren epël mëëa. “Ar tol yewas? Pi akun ngëëngk eptak newaisën ëëpën koröp.” ⁵⁷Pël yemaan kiri ar yaaö kaöaröere Parisi ngönën omnarö pit ngön kosang epël wia. “Omën namp pim wëaurekën ewat wë pöt ök aan wali öpenaan.”

Mariaak Yesuu ingesiarë i köp kaampët lë momëa
(*Matiu 26:6-13; Maak 14:3-9*)

12 ¹Anutuu mait elmëa akunet temanöm sëpënëak ngolöp yaëën kët 6 ëak wiaan ten Yesuring Petani kak së oröaut. Kak pörek

Lasaras Yesuuk weletakaan wal ë moulmëaup pim kak. ²Pël ëen omën pörek wëaurö pit Yesuring kaömp ngawi nëmpënëak kaömp ar ëa. Pël ëak Mata pi kaömp yokorön Lasaras pi omën Yesuring wel aisëë kaömp yena pöröaring wëa. ³Pël ëen Maria pi i köp nga kamp sum kësang yaaö kep kot nent wak Yesuu ingesiarë lë momëak pim kepön ëptaring kol yemowas. Pël ëen i pöta kampil ka pöt ur wariak wieëa. ⁴Pël ëen Yesuu ruurö tenim naëaan namp, Yutas Keriot kakaanëp, Yesuun kup mowiipnaap puuk epël ya. ⁵“Tiar tol ëënak i köp nga kamp epët omnarö menak 300 kina wak omnant wonörö mempen naën?” ⁶Pi omën omnant wonöröaan kön nawiin wë mëëa. Pi mon kërëëp ngarangk ëëë kain yaaup yakök pël ëëpënëak mëëa. ⁷Pël yemaan Yesu pi epël yema. “Pël mangan. Pi epët nem yangerak neweerëpna akunetaan peram wiak wakaimautak yaalnë. ⁸Omën ngöntök yaaö piporö arring akun wali öpnaaröak ar ënëmak yok pangk ompyaö elmëëneët. Ën ne pöt, arring akun wali naön ëëmaap yak pim ompyaö yaalnë epët yok pangk yaalnë.”

Kiri ar yaaö kaöarö Lasaras mëmpënëak kup ria

⁹Yuta omën selap pan Yesu Petani kak wë pöt kak wiak waisa. Pit Yesu pimtën itaampënëak won, Lasaras Yesuuk weletakaan wal ë moulmëa pöpönta itaampënëak waisa. ¹⁰Pël ëen kiri ar yaaö kaöarö pit Lasaras piita Yesuring mëmpënëak kup ria. ¹¹Pöt Yuta omën selap pan Lasarasë ëa pötaan kiri ar yaaö kaöarö kasëng menak Yesuun kön wi kosang wesa pötaanök.

Yesu pi pol tongkiipök Yerusalem kakë sa (*Matu 21:1-11; Maak 11:1-11; Luk 19:28-40*)

¹²Ëlpamök omën rongan kësang Anutuu mait elmëa akun ngëengktak wa top ëak wëa pörö Yesu Yerusalem kak waisëpnaan yaë pöt kat wia. ¹³Pël ëak pit ërëpërëp yeem këemre kewis wak kamtaöök koirëpënëak yewaisem ngön ëak epël ya.

“Yowe.

Aköpë këm ngöntak yewais epopön yaya mepa.

Pi Israel omnaröa omp aköp.”

¹⁴Pël yemaan Yesu pi pol tongki ru namp koirak rangk wel aisëa. Pöt ngönën pepeweri wieëa pöl ëa.

¹⁵“Saion kak wëaurö ar kas ëëngan.

Arim omën omp aköp arim naë yewais.

Pi pol tongki ruupë rangk wel aisëak yewais.”

¹⁶Pël elmëauta songön pöt pim ruurö ten akun pötak kön nawiin äaut.

Ënëmak pi kutömweri is ë rangiat wak wëënak ten epël kön wiaut.

“Ngaan pimëën ngönën pepeweri wia pöt kë rapënëak omnaröak pimëën pël elmëa,” pöt kön wiaut. ¹⁷Ngaan omën Yesuuk Lasarasën ngön

mëak weletakaan wal ë yemoulmëen itena pöröak Yesu pim ëa pöten ök maima. ¹⁸Pël ëen omën kësang pan pim retëng ëa pöt kat wiak pi koirëpënëak kamtaöök waisa. ¹⁹Pël ëen Parisi ngönën omnarö pitëmënt neneren epël mëëa. “Ar iteneë. Omën pourö pim naë së rë olëak wë. Tiar yok pangk naënganpe.”

Krik omën naröak Yesuun itaampënëak mëëa

²⁰Yuta omnarö akun ngëëngktak Yerusalem kak së Anutuun yaya mapënëak yesën Krik omën narö pitring sa. ²¹Pël ëak omën pörö pit Pilip, Kalili yangerak Pesaita kakaanëp, pim naë wais epël mëëa. “Ngöntöp, ten Yesuun itaampunëak yewais.” ²²Pël maan Pilip pi së Entruun mëak piarip së Yesuun ök mëëa. ²³Pël ëen Yesuuk kangiiir epël ök mëëa. “Omën Këëp nem kutömweri is ë rangiat öma akunet temanöm yes. ²⁴Ne yaap pan niamaan. Korupaë öpö yangerak nangëntën ngaarëk wiaapna pöt kopët tapö om wiaapnaat. Ën yangerak ngëntëpna pötak rëngap yaaröön ëlëp moö sëen kaalak kë selap utöpnaat. ²⁵Ök tapël namp pi pimtë möönre koröpöön kent ëëpna pöp kö sëpnaat. Ën namp e yangerak wë pi nemëen yak pim möönre koröpö këëpöt wasëpna pöp wëwë kosang koir mangkën wakaim öpnaat. ²⁶Pötaanök omën namp nem inëen elnëëpënëak pöt nem ngönte kat wiak ënëm ëëp. Pël ëak nem kak öma pörek nem inëen ru sak öpnaap. Pël ëen nem inëen elnëëpna pöp nem Pepapök ping mowasëpnaat.”

Yesu pimtë wel wiipnaataan ök mëëa

²⁷Yesuuk pël niak kaalak epël yenia. “Nem lupmer könöm yaëëp tol am? Ma epël mem ma? ‘Pep, nem naë orööpënëak yaë epët wa ap was,’ pël mam ma? Pël mema pöt pangk naëpan. Könöm orö nerëëpënëak waisaut. ²⁸Pötaanök Pep, ni nim yapinte kaö was.” Yesu pi pël yemaan kutömweriaan ngön nent epël irëa. “Ne nem yapinte kaö wesaut. Pötaanök kaalak kaö wasumaan.” ²⁹Pël ëen omën piiring taueëaurö pit ngön pöt kat wiak naröak epël yema. “Tangre kaö yera.” Pël yemaan naröak epël yema. “Ensel nampök piin ngön yema.” ³⁰Pël yaan Yesuuk nerek wak epël yema. “Ngön pipët nemëen naën. Ar kaamök elniipënëak yaarö. ³¹Peene Anutuuk omën ngönën wonörö këlangön yaatak niulëak yangerakë kaöap, Seten, pi il mowasëpnaat. ³²Pöt omnarö pit ne yangerakaan wak ngaarëk këraarak nemöönak yang ël epotë omnarö pourö wa nem naë niulëëmaat.” ³³Pim ngön mëëa pöt pimtë wel wiipnaaten mëëa. ³⁴Pël ëen omën piiring wëaurö pit epël yema. “Ten ngön kosangtak epël kat wi yeë. ‘Yaö Mëëaup, Kristo pi akun wali wakaim öpnaap.’ Pël wiaap tol ëënak ni epël yaan? ‘Omnarö pit Omën Këëp wa ngaarëk mööpnaat,’ pël yaan. Omën Kë pöp talëp?” ³⁵Pël maan Yesu pi pitën epël yema. “Nem es ëwa epö arim naë akun kot nent

wiaapnaat. Pötaanök ar ëwa elniipnaatak koutak ngep elniipanok sak waiseë. Pöt omën namp koutak yesem pöt, pim sëpna kön wiaul nasën ëëpnaat. ³⁶Pötaanök ëwa elnia epöökëër pöten kön wi kosang weseë. Pël ëënë pötak ar ëwa pepap nem ingre mor sënëët.”

Yuta omnarö Yesuun kön wi kosang newasën ëa

Yesu pi pël më pet irak së ëlëëp ilaan pit itnaangkën ëa. ³⁷Pit ngaanëër pitëm itöök Yesu pim retëng selap pan yaënak piin kön wi kosang nemowasën eima. ³⁸Pöt Aisaia pim tektek ngönte epël retëng ëa pöt kë öröa.

“Aköp, omnaröa naëaan nampök tenim ngönte kön wi kosang newasën yaë.

Ën Aköp, ni ya yamëngkem nim weëre kosangö pet elmëen nampökta pöten itenak kön nawiin yaë.”

³⁹Pël ëak pitëm Yesuun kön wi kosang newasën ëa pöta songönte Aisaia puuk ngön nent epël ëa.

⁴⁰“Pitëm itöök itaampöore lupmeri kön wi pël ëak Anutuu naë rë olaan ompyaö mowaspanëak

Anutuuk pit it ngaap mowesak lupöt këlötë ök wes moulmëaurö.”

⁴¹Aisaia pi Yesuu kutöm ë rangiatön itneëak ngön pipot wet rëak ëaut.

⁴²Pël ëaut omën kaö narö selap pit Yesuun kön wi kosang weseëak war wasëpnaatep Parisi omnaröak ngönën keimön elmëëpanëak kas ëen yak wesak wakaima. ⁴³Pit Anutuuk pitëm yapinte wak isëpnaaten kent panë naën. Omnarö pitëmtok pitëmtë yapinte wak isak mapna pötenök kent pan ëa.

Yesuu ngöntak omnarö kom elniipnaat

⁴⁴Yesu pi ngön ëak epël yema. “Omën namp pi neen kön wi kosang newasëpna pöp nemtën pëen naëpan. Pep wes nemëen waisaup piinta kön wi kosang wasëpnaat. ⁴⁵Ën namp neen itnengempëna pöp Pep wes nemëen waisaup piinta itaampnaat. ⁴⁶Ne ëwa pepap yak omën neen kön wi kosang yenewesaurö koutak önganëak ëwa elniimëak yangerak irëaut. ⁴⁷Pötaanök omën namp nem ngönte kat wiak ngaar naön ëëpna pöp ne këlangön yaatak moulmëëmëak ngön ë pet nairën ëëmaap. Ne omnarö këlangön yaatak moulmëëmëak neiraan, utpetetakaan kama moömëak irëaup. ⁴⁸Omën namp ne kasëng nemenak nem ngönten kaaö ëëpna pöp ngön ë pet yairauröa ök pi kom elmëëpnaap. Pöt nem ngön wet rëak ök yeniak epotök akun kaöaöök ngön ë pet yairauröa yaë pöl ëëpnaat. ⁴⁹Nem ngön aim epot nemtë könöökaan naën. Won, Pep wes nemëaup puuk ök neeautök pim neeaul war wesak ök niaim. ⁵⁰Pël ëak ne ëwat wë. Ar nem Pepapë ngön ngaar öné pöt wëwë kosangët koir nimpnaat. Pötaanök nem ngön ök niaim epot pim ngan rë nenautök ök niaim.”

Yesuuk pim ruuröa ingöt i moira

13 ¹Anutuu mait elmëa akun ngëengket temanöm yesën Yesu pimtë ëëpnaaten epël kön wia. “Ne yanger sëp wesak nem Pepapë ngësë suma akunet temanöm yes,” pël kön wiak omën pimorö yangerak wëaurö lup sant elnieima. Pim lup sant elnieima pöt om wiaan wel wiipnaat.

²Wiap kanök ten kaömp neim wëen Setenök Yutas Keriot kakaanëp, Saimonë ruup, pim lupmeri ilaan Yesu kööre toköröa moresi moulmëepënëak kön wia. ³Ën Yesu pi pöt epël kön wia. “Ne nem Pepapë naëaan irëaup kaalak pim ngësë sumaap. Pötaanök pi nook omnant pout ngarangk ëëmëak rë nemëa.” ⁴Pël kön wiak kaömpöt sëp wesak wal ë ulpëen rangkëp përe wiak poë koröp sak kol yewas pöp nent wa ura. ⁵Pël ëak Yesuuk iit söwarweri lë wiak ngës rëak ruuröa ingöt i yaniir. Pël ëak poë koröp pötaring kol niwesaut. ⁶Pël ë Saimon Pitaë naë sëen epël yema. “Aköp, nuuk nem ingesiar yok pangk i neneirngan.” ⁷Pël maan Yesuuk epël yema. “Nem yeë epëten ni köpël wëen. Ënëmak ëwat sumëët.” ⁸Pël maan Pitaak epël yema. “Nuuk yok pangk nem ingesiar i neneirngan pan.” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nook i naniir ëëma pöt ni neering naöngan.” ⁹Pël maan Saimon Pitaak epël yema. “Aköp, ingesiar pëen i neirnganëp, morre kepönre pötta i neir.” ¹⁰Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Omën namp koröp pou iirëpna pöp pi ënëm kaalak irëpnaataan ya kaö namëngkën ëëpnaat. Om ingesiar pëen kaalak iirëpnaat. Pël ëaap ar kölam tëauröak pourö kölam pëen naön.” ¹¹Pim pël niia pöt piin kup mowiiipnaap tenring wëen itneëak epël yenia. “Ar pourö kölam pëen naön.”

¹²Yesu pi ten pim ruuröa ingöt iir pet irak pim ulpëen waliip wa mëak kaalak tenim naë wel aisëak epël yenia. “Ar nem yaalni epëta songönten ëwat wë ma? ¹³Ar neen, ‘Aköp, tenim rë yanuulaup,’ pël neaim pöt yaap, ne arim pöp. ¹⁴Pötaanök ne arim Aköp, rë yanuulaupök arim ingöt iir yanuulë epël arök arim karuröa ingöt i moirën. ¹⁵Arim ëënëël nook peene pet yaalni. Pötaanök nem yaalni epët arök yal menak nem yeë epël ëen. ¹⁶Ne yaap pan niamaan. Inëen yaaö nampök pim ngarangkëp il nemowaspan. Ma omën ya nga wes mëen sa nampökta pim wes mëaup il nemowaspan. ¹⁷Ar pipët ëwat wë. Pöta ök ëënë pötak ërëpsawiarang eim önëët. ¹⁸Ne ngön epët ar pouröaan neniaan. Omën nemëen wesa pöröen ne ëwat wë. Pël ëaap omën epot ngönën pepeweri ngön wia pöt kë rap. Pöt ngönën pepeweri epël wia. ‘Omën neering kaömp yen epöpök neen utpet pan elnëëpënëak yaë.’ ¹⁹Omën pöt naaröön wiaan wet rëak ök yeniak. Pötaan ënëmak oröön pöt epël kön wiinëët. ‘Pi yaap Kristo pim ök niia tapöt,’ pël kön wiinëët. ²⁰Ne yaap pan niamaan. Omën namp nem ya ngan rë menak arim naë wes yanimë epop sant mowasënë pöt ne tapël sant newasënëët. Ën ar ne sant elnëënë pöt nem wes nemëaup tapël sant elmëënëët.”

Yesu pi Yutasë pimëen kup mowiipnaaten war wesak mëä
(Matiu 26:20-25; Maak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹Yesu pi pël niak ulöp es mokotön epël yenia. “Ne yaap pan niamaan. Arim naëaan namp ngaaröa naë së nemëen kup mowiipnaat.” ²²Pël niaan ruurö ten it neneren ëak talëpön ya pël kön wiak ëngk ma e wesaut. ²³Pël ëak ruuröa naëaan ne Yesu pi neen kent yaaup yak pim naë wëen, ²⁴Saimon Pita puuk keponööring, “Tol?” elnäak, “Talëpön yaarek pëel maan ök niap,” pël yaalnë. ²⁵Pël elnëen ne Yesuu ngësël ko wiak epël mëäut. “Aköp, talëpön yaan?” ²⁶Pël maan Yesuuk epël yenëa. “Kaömp kaut iistak mëak mempa pipopön yeniak.” Pël neak kaömp kaut iistak mëak Yutas, Saimon Keriot kakaanëp pim ruup, yemangk. ²⁷Pël ëen Yutas kaömp pöt nëen Seten pim lupmeri ilëa. Pël ëen Yesuuk epël yema. “Omën nim ëëmëak yaën pipët teënt ëëm.” ²⁸Pël ök yemaan ten piiring wëa pörö kat wiak këëkë kön nawiin ëaut. ²⁹Pël ëak ten naröak epël kön wiaut. “Yutas pi tiarim mon kërëep wieëaupok akun ngëëngktakëen omën nant wë wes yamë ma ngöntök yaaurö omën nant mampënëak wes yemomë,” pël wesaut.

³⁰Yutas pi kaömp kaö pöt wa nak tapëtakëer kakaatiaan oröak rö kan koutak sa.

Kan ngolöpö

³¹Yutas pi oröak yesën Yesuuk epël yenia. “Peene Omën Këep nem yapin pingët tekeri yaaröön nook Anutuu yapin pingëteta tekeri wes yamë. ³²Omën Këep ne Anutuu weëre kosangöt tekeri yewas. Pötaanök Anutuuk Omën Këep nem weëre kosangöt tekeri wasëpnaat. Akun wali nasën wiaan pël ëëpnaat. ³³Nem ruurö, ne akun kot nent arring wë olëak sëen ar neen ap wasënëët. Pötaanök Yuta omnaröen mëäa tapët arënta yeniak. Nem së öma pörek ar peene yok pangk newaisngan. ³⁴Ne kan ngolöpö epël koir yaningk. Ar neneren lup sant ëeim ön. Nem ar lup sant elnieimaa pöl arta arimtok neneraan lup sant ëeim ön. ³⁵Pël ëënë pöt omnaröak arën itaangkën nem ruurö pël koröp orööpnaat.”

Yesuuk Pitaë yak mowasëpnaat war wes mëä
(Matiu 26:31-35; Maak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶Pël yeniaan Saimon Pitaak epël yema. “Aköp, ni talël sum?” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem së öma pörek yok pangk peene newaisngan. Ënëmak waisumëët.” ³⁷Pël maan Pitaak epël yema. “Aköp, tol ëënak nim ënëm newaisën ëëm? Ne nimëen wel wiimëak pöt yok pangk wel wiimaat.” ³⁸Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ni nim wëwëet nemëen këöpöt wasumëep ma? Ne yaap pan niamaan. Kokor ngön naën wiaan ni akun nentepar nent yak newasumëët.”

Yesu pi tiarim Pepa ngësë sèpena kanö

14 ¹Yesuuk kaalak yal menak epël yenia. “Ar ya ngës ëëngan. Anutuun kön wi kosang wesak neenta kön wi kosang newasën. ²Pöt tol ëënak? Nem Pepapë kak kaat kësang wia. Pötaanök ne wet rëak pörek së arimëën ur nant kopëta wes ulmëëmaan. Pël naën wieëanëën ne wet rëak ngön pipët arën ök neniaan ëan tapön. ³Pël ëa pötaanök ne pörek së arim uröt kopëta wes ulmëak ar neering önëën kaalak wais nikoirumaat. ⁴Ën nem kan suma pöön ar ëwat wë.” ⁵Pël niaan Tomasök epël yema. “Aköp, nim kan sumë pöön ten köpël. Tol ëak ëwat sën?” ⁶Pël maan Yesuuk epël yema. “Kan pö nemënt tapöp. Ne ngön këëtere wëwëeta pepap. Kan maim naöök së Pepa naë naaröongan. Nemënt kan kopët tapö. ⁷Ar wet rëak neen yaap ëwat sanëën nem Pepapönta ëwat san tapön. Peenök ar piin itenak ëwat yes pël kön wiinëët.”

⁸Pël maan Pilipök epël yema. “Aköp, ni Pepen pet elniimë pötak ten yok pangk ëënaat.” ⁹Pël maan Yesuuk epël yema. “Pilip, ne akun wali pan arring wakaimauppe. Ni neen ëwat nasën ma? Omën neen ityaangk pöp nem Pepapönta ityaangk. Oröp ëënak ni epël yaan? ‘Ni Pepen pet elni,’ pël yaan. ¹⁰Ni, ‘Ne Pëpaaring wëën Pep pi neering wë,’ nem yak pöt kön wi kosang newasën imaup ma? Nem ngön arën ök yeniak epot nemtë könöokaan nga ilak ök neniaan. Pep pi neering wë pimtök pim yaat yamëngk. ¹¹Ar ne Pëparing wëën Pep pi neering wë nem ök yeniak epot kat wiak kosang weseë. Pël naën ëak pöt nem ya yamëngk epotön itenak kön wi kosang neweseë. ¹²Ne yaap pan niamaan. Omën namp neen kön wi kosang newasëpna pöp puuk yok pangk nem ya yamëngk epot mëmpnaat. Pël ëak kaö panë wesak mëmpö yesem pim ya pötak nemët il newasëpnaat. Ne Pepa ngësë sumen ëa pötaan pël ëëpën sa. ¹³Pël ëën ar nem yapintakël kimang neanë pöt Anutuu Ruup nook nem Pepapë weëre kosangöt tekeri wesak yok pangk nimpaat. ¹⁴Ar nem yapintak neen omën nant ëëmëak kimang neaan pöt pangk ëëmaat.”

Yesuuk Ngëëngk Pulö wes mëpënëak ök mëëa

¹⁵“Ar ne lup sant elnëënë pötak nem ök yeniak pöl ëënëët. ¹⁶Pël ëak ne Pepen kimang maan puuk Ël Kaamök munt namp arimëën wes mëëpnaat. Pël ëën akun wali arring wakaim öpnaat. ¹⁷Ngëëngk Pul pö ngön këët tekeri yewesa pöta Pulö omën ngönën wonöröak itaampööre ëwat së pël naën yaau. Pötaanök pit sant mowesak naön ëëpnaat. Pi peene arring wë arim lupötë wakaim öpnaap. Pötaanök ar piin ëwat wë. ¹⁸Ne ar sëp niwasën ru wamir sak naongan. Arim ngësë kaalak waisumaap. ¹⁹Akun kot nent wia pöt pet irën omën ngönën wonöröak neen itnaangkën ëëpën sa. Ën ar pöt neen itaampunëët. Ne öp wëaup. Pötaanök arta öp önëët. ²⁰Akun pötakök ne Pëparing wakaiman, ar neering wëën ne arring

wakaiman pöten ewat sënëet. ²¹Omën namp nem këm ngönte ngaar wak öpna pöp pi lup sant elnëepnaap. Ën namp lup sant elnëepna pöp nem Pepapök pi lup sant elmëepnaat. Nookta tapël lup sant elmëak nem songönte tekeri wesak pet elmëen itaampnaap.”

²²Yesu pi pël maan Yutas, Keriot kakaanëp won, pim ngampupök epël yema. “Aköp, ni tol ëënak nim songönte tenimtën tekeri wes niak omën ngönën wonöröaanta pël naalmëen ëëmëak yaan?” ²³Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Omën namp ne lup sant elnëepna pöp pi nem ngönta ënëm ëëpnaap. Pël ëën nem Pepapök pi lup sant elmëen tenip pim naë së piiring önaat. ²⁴Ën namp pi ne lup sant naalnëen ëëpna pöp nem ngönötë ënëm naën ëëpnaap. Ngön arim e kat yawi epot nemtëët won. Pep nem wes nemëaupök nangkën wak waisaut.

²⁵“Nemënt arring wë ngön epot pout ök yeniak. ²⁶Ënëmak arim Ël Kaamököp, Ngëengk Pulö, Pepak nem yapintakël wes mëepna pöök ar rë niulak arim könöt wa ngolöngolöp niwasëpnaat. Pël ëën ar nem ök niamaö pöt poutön kön wiinëët. ²⁷Ne ar sëp niwasumëak nem mayaapët ningkën arring wiaapnaat. Nem pöt omnaröa mayaap pöta ök wontak yaningk. Ar ya ngës ëak kas ëëngan. ²⁸Ar ngön epël ök niaan kat wiaurö. ‘Ne kamaarek së rëak kaalak waisumaat,’ pël niaut. Pep pi kaöap ne il newesaup. Pötaanök ar yaap neen lup sant elnëan talte nem Pepa ngësë suma pöten ërëpërëp ëën. ²⁹Këët naaröön wiaan wet rëak ök yeniak. Pötaan ënëmak oröön itenak ar kön wi kosang newasënëët. ³⁰Yangerakë kaöap Seten pi waisëpënëak kan ko yaë. Pötaanök ne arën ngön wali neniaan ëëm sa. Pi wais ne il nenewaspan. ³¹Yangerakë omën ngönën wonörö nem Pepapön lup sant yaalmëa pöten itenak kön wiipënëak pim ngön ök neeautë ënëm yaap. Yok, wal ëak sëpa.”

Yesu pi wain ëlweë

15 ¹Yesu pi ten pim ruuröen ök niak kaalak watepang ngön nent epël ök yenia. “Ne wain këwei ököp. Ën nem Pepap pi wain ya ngësëp. ²Nem lööre morötë nautön ëëpna pöt ngësëpök oröak il moolapnaat. Ën mor nant utöpna pöt pi mënt il moolëak ompyaö mowasën selap utöpnaat. ³Ar pöt, nem ngön ök niaan kat wian pötak ompyaö niwesa. ⁴Pötaanök nem arring eim öma pöl ar neering eim ön. Wain mor nemor ëlwei yal naën pëlëer wë yok pangk nautpan. Ök tapël, arta neering naön ëënë pöt kë won ëënëët. ⁵Ne wain songönte. Ar nem moröt. Pötaanök namp neering wëen ne piiring ömaap pim këët selap uteim öpnaat. Ën ar ne sëp newesak wë arimënt omnant pangk naëngan. ⁶Pötaanök neering naön ëëpna pöp ngësëpök wain morötë yaë pöl il moolaan wa top ëak esuwesi yemar pöl elmëëpnaat. ⁷Ar neering wë nem ngönte kat wieim önë pöt ar omën nenten kimang neaan yok pangk nineim ömaat. ⁸Pötaanök ar kë selap yautön nem ruurö pöt tekeri yesën

önë pöt nem Pepapë weëre kosangöt oröön omnarö itaampnaat. ⁹Nem Pepapök ne lup sant elnëeim wë pöl nook ar lup sant yaalni. Pötaanök ar nem lup sant pöta öngpök ön. ¹⁰Ar nem këm ngönta ënëm eim önë pötak nem lup sant pöta öngpök wakaim önëët. Neenta tapël nem Pepapë ngön ngaar weimeë pim lup sant pöta öngpök wëaup.

¹¹“Ne ngön pipot nem ya ërëpërëp pöt arim naë oröak peö ëak wiaapënëak ök yeniak. ¹²Ne ngön epël niiaut. ‘Nem lup sant elnieima pöl ar nener lup sant elmëeim ön,’ pël niiaut. ¹³Omën namp pim karuröaan wel wiipna pöpön, ‘Lup sant panë yaë,’ pël mepenaat. ¹⁴Ar nem yeniak pöl ëënë pötak nook itaangkën nem ngöntörö pël koröp orööpnaat. ¹⁵Inëen yaaup pi pim ngarangkepë omnant yaauten köpël wë. Pötaanök nook arën, ‘Inëenörö,’ pël naniwasën yeë. Nem Pepapë naëaan ngön kat wiaut ök niaimaut. Pötaanök ne arën, ‘Nem ngöntörö,’ pël yaniwas. ¹⁶Arök ne arimëen kom ë neneulëen ëaurö. Nookëer ar këët selap uteim önëak yaatak kom ë niulëaut. Pël ëen arim kë pöt oröak wiaan ar nem yapintak Pepen omën nantön kimang manë pöt yok pangk nimpnaat. ¹⁷Ne arën kosang wesak epël yeniak. Ar neneraan lup sant ëeim ön.”

Ngönën wonöröak Yesuu ruurö kööre tok elniipnaat

¹⁸“Ngönën wonöröak kööre tok yaalniin pöt, ‘Pit wet rëak Aköpön kööre tok elmëaurö yak tenënta tapël yaalni,’ pël wasën. ¹⁹Ar yaap ngönën wonöröa rongantak wëan talte pitëm karurö pël wesak kent elniipën. Ar pitëm toktak wonörö. Nook pitëm naëaan kama niön pitëm wëwëet sëp wesaurö. Pötaan kööre tok yaalni. ²⁰Arën nem ngön epël niak pöten kön wiaan. ‘Inëen yaaö nampök pim ngarangkep il nemowaspan.’ Pit neen kööre tok elnëaut. Pötaan arënta tapël elniipnaat. Pit nem ngönta ënëm yeëa talte arimteta kat wiak ënëm ëëpën. ²¹Pël ëëpnaatak pit Pep ne wes nemëaup piin köpël ëak kasëng mena. Pötaanök ar nemorö pël wesak kööre tok elniipnaat. ²²Ne yaap pitëm naë oröak ngön ök nemaan ëan talte pitëm saun pötë kangut tekeri nasën ëëpën. Pël ëëpnaatak ök maan kat wiak kaaö ëaurö. Pötaan saunat wiaapnaat. ²³Omën neen kööre tok yaalnë piporö nem Pepapönta kööre tok yaalmë. ²⁴Ne ya ke nentere nent omën ngaanöröa naënöt pitëm tekarak mëneimaut. Pël naën ëan talte saunatë kangut pitëm naë naaröön ëëpën. Pël ëëpnaatak pit nem ya mëna pötön itenak ten Pep pouwaarën kööre tok yaalni. ²⁵Pël yaë pötak ngönën pepeweri ngaan ngön kosang nent epël ëa pöt kë yaarö. ‘Pit pas neen kööre tok elnëaut.’ ²⁶Ël Kaamököp nook nem Pepapë naëaan wes mëen arim ngësë waisëpnaat. Pöp ngön këët tekeri yewesa pöta Pulö Pepapring wëaupök wais nem ngönöt war wesak ök niapnaat. ²⁷Pël ëen pöt arta ngaanëer nem ya ngës rëaurekaan akun wali neering wakaimaurö. Pötaan nem songönte arökta tekeri wesak ök anëët.”

16 ¹Yesu pi ten pim ruuröen kaalak epël ök yenia. “Ar kön wi kosang yewesaut sêp wasnganok pël niaut. ²Pit ar pitëm ngönën tupötëaan waö ë nimëepnaat. Pël ëak kaalak akun nent oröön pit ar mën wel yaniwiem Anutuun kaamök yaalmë pël kaar wasëpnaat. ³Pit neen köpëlre Pepenta köpël. Pötaanök pël elniipnaat. ⁴Naaröön wiaan ök yeniak. Pötaanök ënëmak oröön pöt epël wasënëët. ‘Pim ngaan ök nia pötak yaarö,’ pël wasënëët.”

Ngëengk Pulöökë ya yamëngkaut

“Ne ngaan arëring wë yak ngön pipot ök neniaan äaut. ⁵Pël äautak peene pöt nem wes nemëaupë ngësë sumëak yaëën arim naëaan nampök neen, ‘Ni talël sum?’ pël nenëaan yeë. ⁶Ne sëën omën orööpnaaten ök niak pötaan ya ngës yeë. ⁷Pötaanök ne yaap niamaan. Ne ar sêp niwesak sëën arim naë omën ompyaut orööpnaat. Ne nasën ëëma pöt Èl Kaamököp arim naë newaispan. Èn nem suma pötak nook wes mëën irapnaat. ⁸Pi irapna pötak ngönën wonörö saunaring wëanre wotpil sak wëan pöta songönte tekeri wes menak ngön ya yamëngkauta songönteta tekeri wes mampnaat. ⁹Saunaring wëa pöta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Neen kön wi kosang nenewasën yaaurö pötakël tekeri wasëpnaat. ¹⁰Èn wotpil sak wëa pöta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Ne nem yaat pet irak Pepa ngësë sëën ar kaalak itnaangkën ëënëët pötakël tekeri wasëpnaat. ¹¹Èn ngön ya yamëngkauta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Anutuuk yangerkë kaöap Seten pi këlangön yaatak ulmëëpënëak ngön ë pet irak wë pöl pit tapël elmëëpnaat pötakël tekeri wasëpnaat.

¹²“Ngön kësang wiaap ök niamaatep peene tapëtakëer ar yok pangk ënëm naën ëënëën sa. ¹³Ngön këët tekeri yewesa pöta Pulö irëak ngön këëta songönte pet elniin ëwat sënëët. Pël yeem pim könöokaan rëak nant neniapan. Pepa naëaan kat wiaul war wesak omën ënëm orööpnaatönta ök niapnaat. ¹⁴Pi nem ngönre omnant wak ök yeniaan nem yayaat orööpnaat. ¹⁵Pepa omën pout nemot. Pötaanök, ‘Pi nem ngönre omnant wak tekeri wes nimpnaat,’ pël niaut.”

Yesu pi sak kaalak waisëpnaap

¹⁶“Akun kot nent won sëën ar neen itnaangkan. Kaalak akun kot nent tapël won sëën waisën itaampunëët.” ¹⁷Pël niaan ruurö tenimtok tenimënt neneren epël mëëaut. “Pi tol ëënak epël ya? ‘Akun kot nent won sëën ar neen itnaangkan. Kaalak akun kot nent tapël won sëën waisën itaampunëët,’ pël yaap. Pël niak kaalak, ‘Pepa ngësë sumaat,’ pël yaap. ¹⁸‘Akun kot nent,’ pël ya pöt tol nenten ya? Tiar pöta songönten köpël yeë.” ¹⁹Pël mëak ten Yesuun pëël menëak yaëën pimtok itenak epël yenia. “ ‘Akun kot nent won sëën ar neen itnaangkan. Kaalak akun

kot nent tapël won sëen waisën itaampunëët,' ar nem pël niak pötaan pëël neanëak yeë ma? ²⁰Ne yaap pan niamaan. Ar ingre ya ilak kaö panë anëët. Pël yaëen omën ngönën wonörö pit ërëpsawi ëëpnaat. Arim lupöt ya ngës ëënëët. Pël ëënëetak pötak kaip tiin ërëpsawi koirënëët. ²¹Öng namp pi ru wilëpënëak lel yailën këlangön kat wiipna akunet temanöm yesën ya ngës ëëpnaat. Pël ëën ruup oröön pöt ya ngës pöt won sëen rungaap oröa pötaan ya ërëpërëp kön wi yaë. ²²Pöta ök ar peene ya ngësring wë. Pël yeëetak ne kaalak arën itaangkën ënëmak ar ërëpsawiarung önëët. Pël ëën omën nampök arim ërëpsawi pöt wa ëp naalniipan. ²³Akun pötak arök neen omën nentaan pëël nenëangan. Ne yaap pan niamaan. Ar nem yapintak Pepen omën nentaan manë pöt yok pangk nimpnaat. ²⁴Ar ngaan omën nent önëëtaan nem yapintak kimang nemaanörö. Pötaanök kimang maan ningkën arim naë ërëpsawi kësang pan oröak wiaapnaat.”

Yesu pi yangerakë omën utpetat il wesa

²⁵“Ne wet rëak arën watepang ngön niaut. Ën ënëm pöt kaalak watepang neniangan. Nem Pepapë songönte tekeri wesak ök niamaat. ²⁶Akun pötak arimtok nem yapintak Pepen kimang manëët. Nook arimëën kimang mema pöt neniiaan yeë. ²⁷Ar ne lup sant elnëak Pepa naëaan waisaup pöt kön wi kosang yenewes. Pötaan Pepak ar lup sant yaalni. ²⁸Ne ngaan Peparung wakaim olëak pi moulmëak e yangerakë waisaup. Pël ëak peene wakaim olëak yanger sëp wesak kaalak Pepa ngësë sumaat.”

²⁹Pël niaan ruurö ten epël yemak. “Peene pöt watepang neniiaan, tekeri wesak ök yeniaan. ³⁰Ten peene niin ëwat yes. Omnaröak pëlpël neniiaan wiaan nim könök war wesak yaaup. Ni omën poutön ëwatëp. Pötaanök ten peene ni Anutuu naëaan irëaup pöt kön wi kosang yewas.”

³¹Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Yaap, peenök kön wi kosang yewas ma? ³²Kat wieë. Akun orööpnaat pël niak pöt yok oröa. Pël ëën ar repak arim kaatë sënëak noolëak sëen nemënt ömaat. Pël ëëmaatak nemënt won. Nem Pepap pi neering wë. ³³Ar neering wëen arim naë mayaap oröak wiaapënëak niaut. Ar yangerak wë këlangön kat wiinëët. Pël ëënëetak yangerakë omën utpetat nook il yemowas. Pël yaëen arim lupöt kosang sak ön.”

Yesu pim ruurö tiarimëen kaamök elniipënëak kimang mëea

17 ¹Yesu tenën pël niak we riak kutömweriil iteneë epël yema. “Pep, akunet yok oröa. Pötaanök nook nim yapin pingët tekeri wes mempaat, nuuk nim Ruup nem yapin pingët tekeri wes man. ²Nuuk omën nem naë wa neulëaurö wëwë kosangët koir mampëak ne yangerak omnaröa ngarangk wes neulëaup. ³Wëwë kosangta songönte epël. Pit

ni Anutu kēep niin ewat wē nim wes nemēaup, Yesu Kristo, neenta ewat öpna pötak wēwē kosangēt pitēm naē orö rēēpnaat. ⁴Ne nim ya ngön neaan pöt mēnak pet irumēak yeē. Pēl yeem yangerak nim yapin pingēt tekeri wes yemangk. ⁵O Pep, ngaan kutömre yang naaröön wiaan ne nim naē wē kutöm ē rangiatring wakaimaut. Pötaanök kaalak peene ē rangi tapēt nan.

⁶“Ne yangerakē omēn nim ne nenan pöröen nim songönte ök maimaut. Omēn nimēēn yaō wesak nem naē wa neulēa pörö nim ngönta ēnēm yaē. ⁷Pēl ēak omēn ne nenan pöt pout nim naēaanöt pöt pit ewat yes. ⁸Ngön pout ne nenan pöt nook pit mangkēn yeō. Pēl ēak ne nim naēaan waisan pöt pit ewat sak nuuk ne wes nemēan pötenta kön wi kosang yewas. ⁹Ne pitēmēēn kimang yeniak. Omēn ngönēn wonöröaan won, omēn nim ne nenan pöröaan kimang yeniak. Ni pit nimēēn yaō wesaurö pötaanök. ¹⁰Omēn nim piporö tepërimorö. Nem eporö tepërimorö. Pit nem weēre kosangö pet yaalmēēn nem yapin pingēt orö yarē. ¹¹Pit pöt yangerakē wēwēet om yal menak öpnaarö. Ēn nem yangerakē wēwēet pet yair. Pēl ēak ne nim naē waisumaan yeē. Pep, ni ngēēngkēp, nim weēre kosang nenan pötring nuuk ngarangk elmēēm. Pēl ēēn muumöngk öpnaan. Pēl ēak tepërim lup kopëtemer sak wē pöl pitta tapēl ēak öpnaat. ¹²Ne pitring wē nim weēre kosang nenan pötring ngarangk elmēēn muumöngk wakaimaut. Ne ngarangk yaalmēēn namp kö nasēn. Nim ngönëntak ēan pöt kē rapēnēak kopēt namp kö sēpēnēak yaō ēan pöpökēer kö sa. ¹³Ne peene nim ngēsē aprumēak yeē. Pötaanök nem ërëpsawiet pitēm lupötē oröak ulöl sak wiaapnaataan yangerak wē ök yeniak. ¹⁴Ne nim ngönöt ök mē pet irēn omēn ngönēn wonörö pit kööre tok yaalmē. Pöt ne omēn ngönēn wonörö pitēm yaaul naēn ök tapēl pitta omēn ngönēn wonörö pitēm yaaul naēn. Pötaanök kööre tok yaalmē. ¹⁵Ne pit yangerakaan ömēak kimang neniaan. Omēn utpetapē moresiaan ent ē moulmēēmēak kimang yeniak. ¹⁶Ne omēn ngönēn wonörö pitēm yaaul naēn, ök tapēl pitta omēn ngönēn wonörö pitēm yaaul naēn. ¹⁷Nim ngön kēetak kom elmēēn nimēēn yaō sak öpnaan. Nim ngön pöt kēet. ¹⁸Nuuk neen ya ngön neak yangerak omnaröa ngēsē wes nemēēn pöl nook pit ya ngön mēak omnaröa ngēsē wes yemomē. ¹⁹Nuuk pit ngön kēetak kom elmēēn nimēēn yaō sak öpēnēak nook nem wēwēet pitēmēēn yaō yemowas.

²⁰“Ne pitēmēēn pēēn kimang neniaan. Omēn pitēm ngön kat wiak neen kön wi kosang wasēpna pöröaanta yeniak. ²¹Ne omēn eporö pourö lup kopëtemer sak öpna pötaan kimang yeniak. Pep, ni neering wēēn nem niiring wē pöl pit tepërring öpēnēak kimang yeniak. Pēl ēēn ngönēn wonörö pit pöten itenak nuuk ne wes nemēēn waisan pöt kön wi kosang wasēpēnēak pötenta kimang yeniak. ²²Pit tepërim lup koptemer sak wē epēl pitta tapēl sak öpēnēak ē rangiat nim ne nangkēn pöt nook pit yemangk. ²³Pit lup kopëtemer panē sak öpnaataan ni neering wēēn ne pitring wē. Pēl ēēn omēn ngönēn wonörö pit pöten itenak nuuk

ne wes nemëen waisan pöten kön wiak nuuk ne lup sant yaalnëen pöl pit lup sant yaalmë pötenta kön wiipnaat. ²⁴Pep, omën nim ne nangkën pörö nem kutöm ë rangiat itaampnaan nem ömaarek ten pourö önëak kimang yeniak. Nem kutöm ë rangi pöt ni ngaanëer kutömre yang won wiaan ne lup sant elnëak nenaup. ²⁵O Pep wotpilëp, omën ngönën wonörö pit niin köpël wëen nookëer niin ëwat wë. Ën omën nem naë wë eporö pit nuuk ne wes nemëen waisan pöten ëwat wë. ²⁶Ne nim songönte tekeri wes menaut. Pël ëak tekeri wes meneim ömaat. Pël ëen ne lup sant yaalnëen pöl pitta tapël elmëen. Pël ëen ne pitring ömaan.”

Yesu Kesemani wëen ngaaröak wali wa
(*Matiu 26:47-56; Maak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

18 ¹Yesu pi kimang ngön pet irak pim ruurö ten koirak i Kitron pömer olëak ëngk komuntakël Olip ya newer wieëa pörökë saut. ²Pörök së wëen Yutas ngaaröen kup mowiipnaap pi Olip ngës pöön ëwatëp yak Yesure ruurö ten ngës pöök kët poutë pörök wa top ë yaaut yak. ³Pörök së wëen Yutas pi Rom nga naröere kiri ar yaaö kaöaröere Parisi ngönën omnaröa naëaan polis narö koirak nga ë omnant wak es mangiak waisa. ⁴Pël ëen Yesu pi omnant elmëëpna pötön ëwat wëak kepöngk wiak naë së epël pëël yema. “Aë, ar talëpön ap weseim?” ⁵Pël maan epël yema. “Ten Yesu Nasaret kakaanëp koirëneak yewais.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp.” Pël mëak itaangkën Yutas ngaaröen kup yemowiem pit pourö wëa. ⁶Pël ëen pit pim, “Ne tapöp,” pël mëëa pötaan kasngaë kan së yangaak yengenti. ⁷Pël ëen kaalak rangk pëël yema. “Aë, ar talëpön ap weseim?” Pël maan epël yema. “Yesu Nasaret kakaanëpön.” ⁸Pël maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp niakat. Ar nemtën ap yewas pöt omën eporö om wes momëen sëp.” ⁹Pi pim wet rëak Anutuun, “Omën nim ne nenan pörö namp ap naön,” pël mëëa pöt kë rapëneak ngön pipët mëëa. ¹⁰Pël yemaan Saimon Pita pi öpwer wëaup yak yepatuukaan përeäk kiri ar yaaö wotöököpë inëen ru namp yapinte Malkas pöp möak pim kat yaapkëëp per olëa. ¹¹Pël ëen Yesuuk Pitaan epël yema. “Öpwer kaalak yepatuuk më. Këlangön Pepak yenangk epot sëp newasngan.”

Pit Yesu wak Anasë naë sa

¹²Pël maan ngaaröere pitëm wotöököpë polisörö pit Yesu wali wak wii tëa. ¹³Pël ëak pit pi wak wet rëak Anasë naë sa. Pöt Kaiapas pi akun pötak kiri ar yauröa wotöök wëaup Anasë koontup wak wëa. ¹⁴Kaiapas pöp wetkaal Yuta omnaröen, “Omën pourö kö sënganëen kopëtapök wel wiipna pöt ompyaut,” pël mëëa pöp.

Pitaak Yesuun yak mowesa
(*Matiu 26:69-70; Maak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵Ten Saimon Pita pit Yesu wak yesën ënëm saut. Pël ëak kiri ar yaaö wotöököp pi neen ëwatëp yak nemënt Yesuu ënëm kiri ar yaaö

wotöököpë ëmööké öngpök iläaut. ¹⁶Ën Pita pi om ëm ngësöök tauëëa. Pël ëën kiri ar yaaö wotöököpë ëwatëp nook kaalak ka tomök orö öng ëm kanëra ngarangk wëa pöpön mëak Pita koirak öngpök saut. ¹⁷Pël ëën öng ëm kanëra ngarangk pöpök Pitaan epël yema. “Yesuu ruuröakaan namp ni koröp.” Pël maan Pitaak, “Ne won,” pël yema. ¹⁸Pël mëak polisre inëen yaurö tomök ëp ëën es merak tauëë mor yesa pöröa naë së es mor yes.

Kiri ar yaaö wotöököpök Yesuun pëël mëëa
(*Matiu 26:59-66; Maak 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹Kiri ar yauröa wotöököpök Yesuun pim ruuröen pëël mëak omnaröen ngönën ök yamëëa pötenta pëël mëëa. ²⁰Pëël maan kangiir epël mëëa. “Ne omnaröa ëöetak ngön ök yamëëaup. Yuta omnaröa ngönën tupötëere ngönën tup kaöetak wa top ëak wëën ök yamëëaup. Ëlëëp naën. ²¹Tol ëën neen pëël yenëaan? Nem ngön ök yamëëauröen pëël ma. Pit nem yamëëa pöt ëwat wëerek kat mowi.” ²²Pël yemaan polis namp pim naë tauëëaupök Yesu mor kaë momök epël mëëa. “Ni wotöököpön pil mangan.” ²³Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ne ngön utpet yak pöt utpet pöt war wesak aan ten kat wiinaatep. Yaap yakap oröp ëënak pas yenemöön?” ²⁴Pël maan pim moresiarë wii motëa pöt om ëaul ëaan Anasök wes momëën kiri ar yaaö wotöököp, Kaiapas, pim ngësë sa.

Pitaak kaalak Yesuun yak mowesa
(*Matiu 26:71-75; Maak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵Saimon Pita pi es mor yesem tauaan piiring wëa pöröak epël yema. “Niinta pim ru namp koröpök.” Pël maan pi yak wesak, “Ne won,” pël yema. ²⁶Pël maan kiri ar yaaö wotöököpë inëen ru namp Pitaë öp möak katëëp per olëa pöpë karipök epël yema. “Yaap, ne itaangkën Olip yaöök piiring wëën itenaut koröp.” ²⁷Pël maan Pitaak epël yema. “Ne won.” Pël yemaan kokor namp ngön ya.

Pit Yesu wak Pailatë naë sa
(*Matiu 27:1-2, 11-14; Maak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸Pit wangam kan röökéer Yesu Kaiapasë naëaan mësak Rom yang ngarangkëpë ka kaöetakë mësak yes. Pël ëak pitëmënt pörö yang ngarangkëpë kaatak lup kewil ëëpanëak kakaati neilan ëa. Pöt tol ëënak? Pit lup kewil ëak pöt Anutuu mait elmëa akun ngëëngktak kaömp nanën ëëpën sa pötaanök. ²⁹Pël wesak om tomök tauaan Pailat pi pitëm naë së epël pëël yema. “Ar oröpmor ëën omën epop ngön yaatak ulmëëneak mësak yewais?” ³⁰Pël maan pit epël yema. “Pi utpet naën ëanëën ten pas mësak newaisën ëan tapön.”

³¹Pël maan Pailatök epël yema. “Arimtok mësak së ngön yaatak ulmëak arim ngön kosangta wieëaul elmëë.” Pël maan Yuta omnaröak

epël yema. “Ar Rom omnarö arim ngön kosangtak tenim naë omën yamëngkautaan nga wia.” ³²Yuta omnarö pit pël yemaan ngaan Yesu pimtök pim këra yetaprak möön wel wiipnaat ngön pël mëëa pöt kë oröa. ³³Pël maan Pailat pi kaalak kakaati ilë wë Yesuun ngön maan sëen epël mëëa. “Ni Yuta omnaröa omën omp aköp ma?” ³⁴Maan Yesuuk epël mëëa. “Ngön pit nimtök kön wiak yaan ma omën naröak ök niaan yaan?” ³⁵Pël maan Pailatök kangiir epël mëëa. “E, ne Yuta omnamp ma? Nimtë omnaröere kiri ar yaaö kaöaröak nem naë mësak wais yanuulëëp. Ni tolël ëaup?”

³⁶Pël maan Yesuuk kangiir epël mëëa. “Nem omnarö wa ngaöök yamëa pöt yangerakaan wonte. Pël ëëëanëen nem ruuröak nga elmëen Yuta omnaröak ne neneön ëan tapön. Nem omnarö wa ngaöök yamëa pöt yangerakaan wonte.” ³⁷Pël maan Pailatök epël mëëa. “Ën ni omën omp ak namp ma?” maan Yesuuk epël mëëa. “Nim neen omp ak namp pël yenëaan pipët yaap. Ne ngön këët tekeri wasumëak yangerak wes nemëen nem ëlëpök newilau. Pötaanök namp pi ngön këëta ënëm ëëpna pöp nem këm ngönte kat wiipnaap.” ³⁸Pël maan Pailatök epël mëëa. “Ngön kë pöt tol nent?”

Pailatök Yesu këra yetaprak mööpënëak mëëa
(*Matiu 27:15-31; Maak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Pël mëak kaalak tomökël orö epël yema. “Nem piin nga elmëëma utpet nent pim naëlaan nokoirën. ³⁹Arim yeë pöl ne Anutuu mait elmëa ngëëngk akunetak omën namp wii kaatakaan öpënëak wes nimë yeë. Pötaanök ne ar Yuta omnaröa omën omp aköp wes nimëen sëpën ma?” ⁴⁰Pël maan pit ngön ë olëak epël yema. “Pipmor won. Ni Parapasökëër wes nimë,” pël yema. Parapas pöp pi omnarö mënak pitëmot kain yewaup.

19 ¹Pailatök pim ngaaröen maan Yesu pol koröp wapötringöök momöa. ²Pël ëak ngaaröak ökre was mëak wii këmampön ulte ket ëak keponöök mowaëak ngaaröa ulpëen köp möa namp wa momëa. ³Pël elmëak naë së epël mëëa. “Yowe, Yuta omnaröa omën omp aköp,” pël mëak mor kaë momöa. ⁴Pël yaëen Pailat pi kakaatiaan orö Yuta omnaröen epël yema. “Iteneë. Ne piikaan nga elmëëma utpet nent nokoirën. Pötaan arimëntta ewat sënëak wes yanimë.” ⁵Pël mëak Yesu pi këmampön ulre ulpëen pötring mësak tomök orö ulmëak epël yema. “Omën epopön iteneë.” ⁶Pël maan kiri ar yaaö kaöaröere polisörö iteneë ëlak wiak epël yema. “Këra yetaprak möön wel wiip. Këra yetaprak möön wel wiip.” Pël yemaan Pailat pi epël yema. “Piikaan nga elmëëma utpet nent nokoirën. Pötaanök arimtok wak këra yetaprak momöeë.” ⁷Pël maan Yuta omnaröak epël yema. “Pimtök pimtën, ‘Ne Anutuu Ruup,’ pël yamëem Anutuu yapinte wa ngep yaë. Pötaanök tenim ngön

kosangtak, 'Pi wel wiip,' pël ya." ⁸Pël yemaan Pailat pi ngön pöt kat wiak kas pan äa. ⁹Pël äak kaalak Yesu mäsak pim ka kaöeta kakaati ilë epël mëäa. "Ni tarëkaan oröaup?" Pël maan Yesuuk kangiir nemaan äa. ¹⁰Pël ëän Pailatök epël mëäa. "Töl ëänak neen ngön nenëaan yaän? Ne wil niulëëmaare këra yetaparak nimööma poutë weëre kosangët pangk äaap. Ni pöten köpël ma?" ¹¹Pël maan Yesuuk kangiir epël mëäa. "Anutuuk weëre kosang naningkën äänëän neen ngep äak nenëaan ään tapön. Pötaanök omën ne newak nim ngësë wes nemëa pöpë saunetak nimët il yewas."

¹²Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak wes momëëpënëak yemaan Yuta omnaröak ngön äak epël yema. "Ni omën pipmor wes mëëmë pöt Rom omën omp ak kaöap Sisa ngöntre kar naalmëän ëëmëët. Omën namp pi pimtök pimtën omën omp aköp apna pöp pi Sisa piin kööre tok elmëëpnaat." ¹³Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak Yesu mäsak tomököl orö ngön ë pet yaira urtak wel aisëa. Ur pöta yapinte Kël Purpurwer. Pöwer Yuta ngöntak Kapata pël yamëäa. ¹⁴Akun pöt Anutuu mait elmëa akun ngëngktakëän omnant wa kön yaaö këttak yak këtëp luptak wëän Pailatök Yuta omnaröen epël yema. "Arim omën omp aköpön iteneë." ¹⁵Pël maan pit ngön äak epël yema. "Pi wel wiip, wel wiip. Këra yetaparak möön wel wiip." Pël maan Pailatök epël yema. "E, arim omën omp aköp këra yetaparak möömëak yak ma?" Pël maan kiri ar yaaö kaöaröak epël yema. "Ten omën omp ak munt nampta won, Sisa kopëtap." ¹⁶Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak Yesu këra yetaparak mööpënëak ngaaröa näë wes yemomë.

Yesu këra yetaparak möa

(*Matiu 27:32-44; Maak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

¹⁷Ngaarö pit Yesu pimtë këra yetapër menak waalën kakaan mäsak yang lup nenta yapinte Kepön Kos, Yuta ngöntak Kolkota, pörekë yes. ¹⁸Pörek së Yesu këra yetaparak mö yemoulmë. Yesu tekarak, ën omën naar, namp we naöök ë yaulmë. ¹⁹Pël ëän Pailatök ngön nent epël retëng äak këra yetaparak wi yaulmë. "Yesu, Nasaret kakaanëp, Yuta omnaröa omën omp aköp." ²⁰Yesu yetaparak möa yang lup pöt Yerusalem kak näë yak Yuta omnarö kamtaöök kaal wak yeem sangk kel yeäa. Retëng pöt Pailatök Yuta ngöntakre Rom ngöntakre Krik ngöntak poutë wi ulmëaut. ²¹Pël ëän Yuta omnaröa kiri ar yaaö kaöaröak Pailatën epël yema. "Ni, 'Yuta omnaröa omën omp aköp,' pël retëng ëënganëp. Epël ë. 'Puuk, "Ne Yuta omnaröa omën omp aköp," pël yaaupok,' pël retëng ë." ²²Pël maan Pailatök epël yema. "Yok retëng äänrek epël wiaap," pël yema.

²³Ngaarö pit Yesu yetaparak mö ulmëak pim ulpëenre poë koröpöt kom äak kong nent wesak neenemot äa. Pël äak pit pim ulpëän waliip omnaröa ket yeem ilak korir namëänëp wa. ²⁴Pël äak pit neneren epël ök

mëea. “Tiar epop kelinganëp. Om ngasamtak wiak talëpök öpën pöten itaampa.” Pit pël ëen ngönëntak epël ëa pöt kë oröa.

“Pit nem ulpëenre poë koröpöt kom ëäk wak ngasamtak wiak talëpök nem ulpëen waliip öpën pöten itena.”

Pël wia pötak ngaarö pit pël ëa.

²⁵Yesuu këra yetapra ingtak öng epël ëäk taueëa. Yesu ëlëpre ëlëpë nangapre Maria, Klopasë öngöpre Maria Matala kakaanëp pël ëäk taueëa. ²⁶Pël ëen Yesu pi itaangkën pim ëlëpre ne pim ru kent yaaup, tenip pim naë tauaan ëlëpön epël yema. “Ma, epop nim ruup.” ²⁷Pël mëak neen epël yenëa. “Epop nim ëlëp.” Pël neaan akun pötak ne Maria mësak nem kaatak së ulmëak ngarangk elmëeimaut.

Yesu wel wia

(Matiu 27:45-56; Maak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸Pël mëak Yesu pi pim yaat pet yair pël kön wiak ngönëntak wia pöt kë rapënëak epël ya. “Ne iiten yaë.” ²⁹Pël yaan pit i kaö kel newer wak wain i som kep nent peö ëäk wieëa pötak wariak këkalëp naö yapinte isop pöök wa tëak këmtak yemowas. ³⁰Pël ëen Yesu i pöt nak epël ya. “Yok pet yair.” Pël ëäk kepönö töak ngemaan pim könöp oröön wel yawi.

Nga omën nampök Yesuu kalapmorök ingëp wesira

³¹Anutuu mait elmëa akun ngëengktakëen Yuta omnarö pit omnant wa kön yeëa. Pötaanök pit omën sokur akun ngëengktak këra yetaparak möaurö ngaarëk utaapnaaten kaaö ëen së Pailatën epël mëea. “Ten yok pangk së ing kilöt rë moutak sokur ent ë wiin ma?” ³²Pël maan Pailatök ngaarö wes mëen së omën Yesuu naë möa pöaarë ing kiltepar rë yemout. ³³Pël ëäk Yesuun itaangkën pi yok wel wia ëen ing kiltepar nemoraan yaë. ³⁴Pël äautak nga omën kopët nampök ingëper kalapmorök wesirën iire ëröt yaarö. ³⁵Omën pöt yaëen itenaup nook arta kön wi kosang wasënëak ngön yaap ök yeniak. Ne ewat wë ngön yaap yeniak. Pötaanök ar kön wi kosang wasën. ³⁶Ngönëntak epël wia pöt kë rapënëak oröa. “Pit pim kos naö mö narëëpan.” ³⁷Ën ngönëntak ngön munt nent epël ëa. “Omnaröak pitëm ingëp moëa pöpön itaampnaan.”

Yesu weera

(Matiu 27:57-61; Maak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸Yesu wel wiin Arimatia kakaan omën namp Yosep ngaan Yesuu ru sak wakaimaupök Yuta omën kaöaröen kas ëen ëlëp wëaupök Pailatë naë së Yesuu sokur ent ëëpënëak ök mëea. Pël ëen Pailat pi kuure mak maan së sokur ent ëa. ³⁹Pël ëen Nikotimas ngaan röök nentak Yesuu naë sa pöp pi kolap köp nga kamp yaaö kep nent pim könömët 45 kilokram pöta ököt wak sa. ⁴⁰Pël ëen piarip Yuta omnaröa welarö weerëpënëak

yaaul kolap köp nga kamp yaaö pöt wa momëak poë koröpöök kör koëa. ⁴¹Yesuu yetaparak möa yang lup pöta nokoliil ngës naö wieëa. Ngës pöök omën sokut wak sê wiipënëak yaö ëa kël öngöp naö wieëa. Pö omën namp nawiinö. ⁴²Pöt Anutuu mait elmëa akun ngëëngktakëën Yuta omnarö pit omnant kön yaëën kël öngöp pö naë wiaan yak piarip Yesuu sokur wak sê weera.

Yesu weletakaan wal ëa

(*Matiu 28:1-8; Maak 16:1-8; Luk 24:1-12*)

20 ¹Santeetak röökëer Maria Matala kakaanëp koutaring omën yangaöökë sa. Pël ëak sê itaangkën kël ur wari ulmëaumpel wa olaan kan tē wieëa. ²Pël ëën pi itenak pöompö wais ten Saimon Pitaë naë oröak epël yenia. “Pit tiarim omp aköp wak sê tarëk wia wes? Ten köpël.” ³Pël niaan ten Pita kaatakaan oröak omën yangaöökë saut. ⁴Pël ëak kan kourak yesem nook Pita ënëm rë moolëak ne wet rëak omën yangaöök sê oröaut. ⁵Pël ëak ne öngpök neilaan. Om tok ori öngpök itaangkën Yesuu poë koröp pëënö wieëa. ⁶Pël ëak wëën Saimon Pita pi nem ënëm wais omën yangaöökë öngpök sê itaangkën poë koröpö wieëa. ⁷Pël ëën itaangkën poë koröp Yesuu kepönöök kör koëauta wieëa. Pö muntaoring erën ëak wi naön. Ponspons ëau pëlëer wieëa. ⁸Pël ëën wet rëak sê oröaup nookta öngpök sê itenak kön wi kosang wesaut. ⁹Pël ëa akun pötak Anutuuk ngönëntak, “Pi weletakaan wal ëëpnaap,” pël ëa pöt kön nawiin ëaut. ¹⁰Pël ëak tenip kaalak kakël saut.

Yesu pi Maria Matala kakaanëp ëö pet elmëa

(*Matiu 28:9-10; Maak 16:9-11*)

¹¹Maria pi omën yangaöök om wë ing aim wiak kël öngöpöök tok oriak itena. ¹²Pël ëak itaangkën ensel naar ulpëën kölamaar mëëauwaar kël öngöpöökë kakaati Yesuu urtak, namp ingesiarë urtak namp kepönöökë urtak ëak wel aisaëëëa. ¹³Pël ëëëaurekaan epël mëëa. “Öng epop, ni tol ëënak ing yaan?” Pël maan epël mëëa. “Omnaröak nem Aköpë sokur wa pi nerek wia. Ën ngaöl yeëep pit korak tarëk wia wes? Ne pöten köpël.” ¹⁴Pël mëak kaip ti itaangkën Yesu taueëa. Pël ëën Maria pi itenak, “Epop Yesu,” pël newasën ëa. ¹⁵Pël ëën Yesuuk epël mëëa. “Öng epop, ni tol ëënak ing yaan? Talëpön ap yewasën?” Pël maan Maria pi ngës pöökë pepapök ya wesak epël mëëa. “Kaöap, nuuk pim sokur wak sê nerek wiaup pöt wiaurekën ök nea. Pël ëën ne sê ömaan.” ¹⁶Maan Yesuuk epël mëëa. “Maria.” Pël maan Maria pi kaip tiak Yuta ngöntak, “Raponai,” pël mëëa, pöt tiarim ngöntak, Rë yanuulaup. ¹⁷Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ni ne wali neöngan. Ne nem Pepapë ngësë nawisën wë. Pël ëaarek ni sê nem karuröen epël ök mam. ‘Ne Anutu nem Pepapë ngësë isumaap. Nem Pep pöp arim Pepap. Ën nem Anutu pöp tapël arim Anutu.’ ” ¹⁸Pël maan

Maria Matala kakaanëp pi wais ten Yesuu ruuröen epël yenia. “Ne omp aköpön itenaut.” Pël niak Yesu ngön piin mëä pöt tenën ök niiaut.

Yesu pim ruurö ëö pet elmëa

(*Matiu 28:16-20; Maak 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹Yesuu ruurö ten Sante rö kan Yuta omnaröen kas ëen ka kan wari ulmëak kakaati wëen Yesu pi wais tenim tekarak taueë epël yenia. “Arim näë mayaap wiaap.” ²⁰Pël niak pim kalapre morre pöt pet elniin piin itenak ya kë saut. ²¹Pël yaëen Yesuuk kaalak epël yenia. “Arim näë mayaap wiaap. Pepak ne wes nemëen waisaut, nook tapël ar wes yanimë.” ²²Pi pël niak pul mën nimëak epël yenia. “Ar Ngëengk Pulö weë. ²³Pël ëak omnaröa saunat kërë moolaan won sëpnaat. Ën nemokërëen ëen pöt om wiaapnaat.”

Yesuuk Tomas ëö pet elmëa

²⁴Yesu ten pim ru pöröen ëö pet elnia akun pötak tenim kar namp yapinte Tomas yapin nent Ruprup Ëäk Wilaup, pi won. ²⁵Pël ëen tenök piin epël ök mëëaut. “Ten Aköpön itenaut.” Pël maan Tomas pi epël yenia. “Nemtok nem itöörarök pim moresiarë wap sëëteparën itaampööre mor wotööring morö itaampööre ën kalapmorök ingëp ëa seltak mores wesir itaampö pël naën ëëma pöt yaap newasngan.”

²⁶Wë sant nent won sëen Santeetak Yesuu ruurö ten Tomasring kaalak kakaati wa top ëak ka kan wari ulmëak wëen Yesu pi kaalak wais tenim tekarak taueë epël yenia. “Arim näë mayaap wiaap.” ²⁷Pël niak Tomasën epël yema. “Nim mor wotö nem moresi wiak itan. Pël ëak mores nem kalapmorök ingëp ëa seltak wesir. Pël ëak kön selap ëënganëp kön wi kosang newasum.” ²⁸Pël maan Tomasök epël yema. “Ni nem Aköp. Ni nem Anutu.” ²⁹Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni neen itenakök kön wi kosang yenewasën ma? Omën neen itnaangkënöröak kön wi kosang newasëpna pörö ërëpërëp ëëpnaarö.”

Son pim pep epwer retëng ëauta songönte

³⁰Yesu pi tenim itöök retëng selap pan imaut. Pël ëa pöt ne pout pep epweri retëng naën. ³¹Ne pi Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo, Anutuu Ruup pöt ar kön wi kosang weseimeë pim naëaan wëwë kosangët koirënëek yak kopët eptepar retëng yeë.

Ru 7 pörö i kaöök wëen Yesu ëö pet elmëa

21 ¹Wë akun nentak Yesuu ruurö Taipirias i kaöök së wëen Yesu tenim näë oröa. Ten ru eporö, ²Saimon Pitaare Tomas yapin nent Ruprup Ëäk Wilaup, Nataniel Kena kak Kalili yangerakaanëpre Sepeti pim ruaarre ten Yesuu ru munt naar pël ëak wëen oröa. ³Wë Saimon

Pita pi epël yenia. “Ne i kaöök imën nga ë sumaan.” Pël niaan ten epël mëäut. “Tiar pourö sëpenaan.” Pël mëak tenta wangaöök ilëak ten pourö së röök pötak animaö namp naön äaut.

⁴Ten i kaöök së wëen ëwa tëak kët mapënëak yaëen itaangkën Yesu pi i pisöök tauëëa. Pël ëen ten itenak piin Yesu pël newasën äaut. ⁵Pël yaëen Yesuuk epël yenia. “Nem ruurö ar imën namp koran wesetak?” Pël niaan ten epël mëäut. “Won pan.” ⁶Pël maan pi epël yenia. “Ar wangaöökë ë yaapkëëlöök olaë. Pël äak narö korönëen.” Pel niaan ten iirëep kaöökë öngpök olaan imënörö kësang pan ilëak peö äak wëen werunëak poprak äaut. ⁷Pël ëen nook Pitaan epël mëäut. “Engkop Omp Aköppe.” Pël maan Saimon Pita pim ulpëenëp përe wiak ya yamëngkem wëaurekaan Omp Aköpë yapinte kat wiak ulpëenëp wa mëak i kaöök sörok yoola. ⁸Pël yaëen ten wangaöökë ngaarëk së imën iirëep weru wiäut. Pöt i pisö wali won, kot nent temanön, 100 mita pöta ök.

⁹I pisöök së el ulmëak itaangkën es newes meraan imënre kaömp nant ar ëëëa. ¹⁰Pël ëen Yesuuk epël yenia. “Ar arim imën peene wan pöröakaan narö wak waisëë.” ¹¹Pël niaan Saimon Pita pi wangaöökë ngaarëk is iirëep weru i pisöökël yawi. Pël äak itaangkën imënörö peö pan ëëëa. Pitëm saareet 153 pöt selap pan iirëep ilëpna saltak nailën äaut. ¹²Pël äaan Yesuuk ten së kaömp nën yenia. Pël ëen ten pourö, “Epop Omp Aköp,” pël wesak tenëkaan nampök Yesuun, “Ni talëp?” pël nemaan äaut. ¹³Pël ëen Yesuuk wais kaömpöt kom ë ninak imënöröeta tapël yaë.

¹⁴Yesu pi weletakaan wal ë wë tenim naë orö nirëen nentepar nent äa pöt pipët.

Yesuuk Pitaan sëpsëpörö ngarangk ëëpna pötaan akun nentepar nent ök mëëa

¹⁵Ten kaömp na pet irak Yesuuk Saimon Pitaan epël yema. “Saimon, Sonë ruup, nim neen lup sant yaalnëen pöt eporöaat il yemowasën ma won?” Pël maan Pitaak epël yema. “Omp Aköp, yaap ni ëwat wëen. Ne lup sant yaalni.” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ni nem sëpsëp ruurö ngarangk ëeim öm.” ¹⁶Pël mëak Yesuuk kaalak akun nentak epël yema. “Saimon, Sonë ruup, ni neen lup sant yaalnëen ma?” Maan Pitaak epël yema. “Aköp, yaap ni ëwat wëen. Ne lup sant yaalni.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni nem sëpsëpörö ngarangk ëeim öm.” ¹⁷Pël mëak kaalak akun munt nentak epël yema. “Saimon, Sonë ruup, ni neen lup sant yaalnëen ma?” Pël maan Pita pi Yesu pim akun nentepar nent, “Ni neen lup sant yaalnëen ma?” pëël mëëa pötaan ya ngës äak epël yema. “Aköp, ni omën poutön ëwat yaaup. Nem niin lup sant yaalni pötenta ëwat wëen.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni nem sëpsëpörö ngarangk ëeim öm. ¹⁸Ne yaap pan niamaan. Ni ngaan ulwas wë kan nim kent kön

wiautëel sumëak nimitok nim yepatu urak seimaup. Wë ulöp sumë pötak nim moresiar elmëak wëen maim nampök wii nitëak nim kaaö ëëmë pöl mës nuwak sëpnaat.” ¹⁹ Yesu pi ngön pipët Pitaë wel wiipna akunetak Anutuu yapinte wak isëpnaat pötakëlök mëëa. Pël mëak kaalak epël yema. “Nem ënëm ëëm.”

Yesuu ru kent yaaup, Son, pim ngönte

²⁰ Yesure Pita piarip yesem Pita pi kaip ti itaangkën ne piarpim ënëm yesan. Ne ngaan kaömp naö akunetak Yesuu naë wel aisëëë piin epël mëëaut. “Aköp, talëpök niin kup mowiipën?” ²¹ Pël ëën Pitaak neen itenak Yesuun nemëën epël yema. “Omp epop tolël ëëpën?” ²² Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem kentöök pi om wëen ne kaalak waisuma pöt nemtëët. Ën ni nem ënëm ëëm.” ²³ Pël maan pit repak së pitëm karuröen epël mëëa. “Omën pöp wel nawiin ëëpën ya,” pël mëëa. Pël ëaap Yesu pi pöt, wel nawiin ëëma pöten nemaan. Pi om epël mëëa. “Nem kentöök pi om wëen ne kaalak waisuma pöt nemtëët.”

²⁴ Yesu pi neenök ngön pipot ëa. Ne tapöpök ngön epot retëng ë yaningk. Epot pout yaapöt. Nem karuröeta nem epotön yaap ya pël yewas.

²⁵ Yesu ya ke nentere nent mëneimaut kësang wiaap. Ne kön wiin pöt pout pepatë wiipena pöt selap pan ëëpnaat.